

Heterogeneity of managers' knowledge and the Tone of Explanatory Reports: The Mediating Role of Earnings Management

Mahdi Saghafi*

Assistant Professor, Department of Accounting,
Payame Noor University, Tehran, Iran

Azam Pouryousof

Assistant Professor, Department of Accounting,
Payame Noor University, Tehran, Iran

Fatemeh Dastgerdi

MSc Accounting, Department of Accounting,
Payame Noor University, Tehran, Iran

Abstract

The aim of the present research is to examine the impact of the heterogeneity of knowledge among board members on the Optimistic tone of explanatory reports, as well as to investigate the mediating role of earnings management in this relationship. In fact, it is expected that differences in the characteristics of the management team of a company may influence the quality of both quantitative and qualitative financial reports. To test the research hypotheses, panel data from 125 companies listed on the stock exchange over a 9-year period (from 2014 to 2022) were used. The estimation of the research models using multivariate regression shows that the heterogeneity of managers' knowledge positively and significantly affects the Optimistic tone of explanatory reports, and earnings management also has a positive and significant impact on the Optimistic tone of managers' explanatory reports. Ultimately, earnings management can play a mediating role in the relationship between the heterogeneity of managers' knowledge and the Optimistic tone of explanatory reports. The results of this study provide a different perspective on the role of the executive management team in companies and offer valuable insights for the existing literature on the strategic leadership role of senior managers and the disclosure of annual board reports.

Keywords: Heterogeneity of managers' knowledge, Tone of explanatory reports, Earnings management, Financial reporting.

* Corresponding Author: saghafi.mahdi@pnu.ac.ir

How to Cite: xxxxxxxx

1. Introduction

Considering that the explanatory reports of the managers are approved by the senior management team of the company and the views of the board members are transferred to the users of the information, it is possible that the distinction in the knowledge of the senior management team will change the tone of disclosure of the managers' reports. In fact, it is expected that the distinction in the characteristics of the company's management team will be based on influencing the quality of financial (quantitative) and explanatory (qualitative) reports of companies. Accordingly, the present study investigates the relationship between the heterogeneity of senior managers' knowledge and the tone of explanatory reports with an emphasis on the mediating role of earnings management. The importance of this research is that it attempts to provide a basis for increasing the awareness of stakeholders and all users of financial information regarding the importance of managers' knowledge and the tone of their explanatory reports through the findings it presents, and to provide empirical and analytical evidence of the importance of the relationship between the distinction between managers' knowledge and the tone of their explanatory reports. In addition, in the present study, the effect of earnings management has also been measured as a factor affecting this relationship. Given that no research has been conducted on this subject so far, the present study analyzes two determining factors on the tone of management's explanatory reports and is the first study to examine the effect of heterogeneity in senior managers' knowledge on the tone of annual explanatory reports with an emphasis on the mediating role of earnings management. This research contributes to the development of Iranian accounting literature from various dimensions and will further develop one of the sub-categories of qualitative information, namely the tone of managers' disclosures. On the other hand, this research uses the methodology of text analysis, which is a method for systematically and quantitatively describing the content of communications and understanding internal attitudes. Since this method is one of the emerging methods in the field of accounting, it is also innovative from this point of view.

According to the main question of the research and the presented theoretical framework, the hypotheses of the research are presented as follows:

H1: The heterogeneity of managers' knowledge affects the tone of managers' explanatory reports.

H2: The heterogeneity of managers' knowledge has an effect on profit management.

H3: Profit management has an effect on the tone of managers' explanatory reports.

H4: the heterogeneity of managers' knowledge through profit management has an effect on the tone of managers' explanatory reports.

2. Methodology

The current research is one of the types of quantitative, applied and post-event research. The data has been collected by the document mining method and through the new Rahvard software and the study of the audited financial statements of the companies admitted to the Tehran Stock Exchange. The statistical population studied in this research is all the companies admitted to the Tehran Stock Exchange and the studied period is from 2014 to 2022. The companies accepted in Tehran Stock Exchange that have the following conditions were selected as samples: In order to make the information comparable, the end of the financial year of the companies should be the end of March. They have not changed the financial period during the (9-year) period under review. Information related to the variables selected in this research should be available. Do not belong to banks, insurance companies and investment companies. Finally, 125 companies have been selected as the final sample of the research. Also, in the inferential statistics section, multivariate regression models will be used to test the hypotheses using the panel data method. Finally, the data of the research has been analyzed using Stata software.

3. Results and Discussion

The findings of the first hypothesis of the research indicate that the differentiation of managers' knowledge can be a factor affecting the optimistic tone of management's explanatory reports. This means that high differentiation of managers' knowledge, the more the use of positive tone in annual explanatory reports increases. Perhaps this is because such managers are more risk-averse and, given their concern about the future of the company, they make more efforts to positively advance the company's conditions. The differentiation in managers' knowledge causes an unusual picture of the company's situation to be transmitted to information users. The findings of the

second hypothesis of the research indicate that the differentiation of managers' knowledge can be a factor affecting earnings management in companies. This means that the This means that high differentiation of managers' knowledge, the more earnings management in companies increases. Therefore, earnings management can be affected by the heterogeneity of managers' knowledge. The results are in agreement with the contractual incentives (reward) of managers. The findings of the third hypothesis of the study indicate that earnings management has a positive and significant effect on the tone of annual explanatory reports. This means that the lower the quality of financial reporting of companies, the more positive words managers use in their annual reports. In other words, managers seek to hide their possible undesirable performance by distorting the perceptions of users. This is in agreement with the opportunistic theory of managers. The findings of the fourth hypothesis of the study indicate that earnings management can play a mediating role in the relationship between the differentiation of managers' knowledge and the tone of annual explanatory reports. This means that earnings management significantly reflects the effect of managers' knowledge heterogeneity on itself in the tone of managers' financial reports. This issue shows the selfishness of such managers who seek to reduce the ability of users to analyze information through unreal disclosure of information.

4. Conclusion

The results of the present research, while providing a different perspective on the role of the executive management team in the company, provide useful information to enrich the existing literature in the field of the strategic leadership role of senior managers and provide the disclosure of the annual reports of the board of directors. This issue has led to the optimization of the structure of the senior management team and will help companies to make better decisions in order to improve their performance.

ناهمگونی دانش مدیران و لحن گزارش‌های توضیحی: نقش میانجی مدیریت سود

مهدی ثقفی *

استادیار گروه حسابداری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

اعظم پوریوسف

استادیار گروه حسابداری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

فاطمه دستگردی

کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر ناهمگونی دانش اعضای هیئت مدیره بر لحن خوشبینانه گزارش‌های توضیحی مدیران و همچنین بررسی نقش میانجی مدیریت سود بر این رابطه می‌باشد. در حقیقت این انتظار وجود دارد که تمایز در ویژگی‌های تیم مدیریتی شرکت، مبنایی بر تأثیرگذاری بر کیفیت گزارش‌های مالی (کمی) و توضیحی (کیفی) شرکت‌ها باشد. به منظور آزمون فرضیه‌های پژوهش از داده‌های پنل ۱۲۵ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار در بازه‌ای ۹ ساله (سال‌های ۱۳۹۳ الی ۱۴۰۱) استفاده گردیده است. برآورد مدل‌های پژوهش به روش رگرسیون چندمتغیره نشان می‌دهد، ناهمگونی دانش مدیران بر لحن خوشبینانه گزارش‌های توضیحی و مدیریت سود تأثیر مثبت و معناداری دارد، همچنین مدیریت سود تأثیر مثبت و معناداری بر لحن خوشبینانه گزارش‌های توضیحی مدیران دارد. در نهایت مدیریت سود می‌تواند نقشی میانجی بر ارتباط بین ناهمگونی دانش مدیران و لحن خوشبینانه گزارش‌های توضیحی مدیران داشته باشد. نتایج پژوهش حاضر ضمن ارائه دیدگاهی متفاوت نسبت به نقش تیم مدیریت اجرایی در شرکت، اطلاعات مفیدی در جهت غنای ادبیات موجود در زمینه نقش رهبری استراتژیک مدیران ارشد و ارائه افشای گزارش‌های سالانه هیئت مدیره ارائه می‌نماید. این موضوع، منجر به بهینه‌سازی ساختار تیم مدیریت ارشد گردیده و به شرکت‌ها در تصمیم‌گیری بهتر به منظور بهبود عملکرد خود کمک خواهد کرد.

کلیدواژه‌ها: ناهمگونی دانش مدیران، لحن گزارش‌های توضیحی، مدیریت سود، گزارشگری مالی.

مقدمه

مطابق با نظریه رده‌های بالا¹ که اولین بار توسط Hambrick & Mason (1984) مطرح گردید، ویژگی‌های (تیم مدیران ارشد) می‌تواند بر عملکرد و استراتژی سازمان تأثیرگذار باشد و از آنجایی که مدیران ارشد عاملی تعیین‌کننده در شرکت محسوب می‌گردند، نتایج سازمان نیز متکی به ارزش و توانایی این مدیران خواهد بود. مطابق با نظریه‌ی سرمایه انسانی نیز می‌توان بیان داشت که، دانش و توانایی مدیران در تعیین عملکرد سازمانی نقش دارند (HITT & Ireland, 2000). براین اساس مدیران ارشد شرکت‌ها تیمی مهم محسوب می‌شوند که نقشی دوگانه به عنوان تصمیم‌گیرنده و اجراکننده ایفا می‌نمایند. تنوع در این تیم از منظر ویژگی‌های رفتاری و جمعیت‌شناختی می‌تواند منجر به تفاوت‌های قابل توجهی در تفکر خلاق شود (Wu et al., 2023). یکی از اولین مطالعات در مورد تنوع تیم مدیریت توسط Cox & Blake (1991) انجام شد که دریافتند تنوع در نژاد، قومیت و جنسیت به طور مثبت با نوآوری تیم و اثربخشی حل مسئله مرتبط است. پژوهش‌های بعدی این یافته‌ها را تایید کرده و مفهوم ناهمگونی تیم مدیریت ارشد را با در نظر گرفتن ابعاد مختلف تنوع، گسترش داده‌اند (Lee et al., 2022; Ormiston et al., 2022). دو دیدگاه از ناهمگونی دانش مدیران ارشد وجود دارد که از دیدگاه مثبت، یک تیم مدیریت ارشد بسیار ناهمگن، یعنی اعضای هیئت مدیره‌ای با پیشینه‌های مختلف، درک عمیق تری از محیط پیچیده خواهند داشت و می‌توانند تصمیمات کارآمدتری برای شرکت اتخاذ نمایند. براین اساس برخی از محققان بر این باورند که ناهمگونی تیم مدیریت ارشد می‌تواند تأثیر مثبتی بر عملکرد تجاری و گزارشگری شرکت داشته باشد (Ma et al, 2022; Murray, 2007). در مقابل از دیدگاه منفی برخی از محققان معتقدند که ناهمگونی تیم مدیریت ارشد برقراری ارتباط بین اعضای با پیشینه‌های مختلف را دشوار می‌کند، انسجام شرکت را کاهش داده و به عملکرد تجاری شرکت نیز آسیب می‌رساند (Barkema & Shvyrkov, 2007; Wang et al., 2006; Amason et al., 2006; Carpenter & Fredrickson, 2001). براین اساس می‌توان استدلال نمود که تناقضی در تأثیر ناهمگونی دانش مدیران با عملکرد شرکت و

¹ . Upper Echelons Theory

گزارشگری مالی آن وجود دارد، که بررسی تاثیر ناهمگونی دانش مدیران شرکت بر نحوه گزارشگری مالی را حائز اهمیت می‌کند.

بخش قابل ملاحظه‌ای از اطلاعات شرکت‌ها، به وسیله یادداشت‌های توضیحی افشاء می‌گردد که شفافیت آن می‌تواند موجب درک و تفسیر صحیح صورت‌های مالی شود. از میان گزارش‌های مختلف شرکت‌ها گزارش فعالیت هیئت مدیره از اهمیت بسزایی برخوردار است، زیرا در این گزارش‌ها مدیریت قادر است با آزادی عمل زیادی اطلاعات مختلفی از قبیل وضعیت شرکت را به گونه‌ای که پوششی بر عملکرد واقعی آن باشد ارائه نماید (Beattie & Jones, 2005). پژوهش‌های پیشین نیز بیان داشتند مدیران به منظور کنترل ادراک استفاده‌کنندگان از اطلاعات مالی می‌توانند از گزارش‌های سالانه هیئت مدیره استفاده نمایند (ثقفی و همکاران، ۱۴۰۱؛ پورکریم و همکاران، ۱۳۹۷؛ Davis et al., 2002; Yuthas et al., 2007). به همین دلیل این احتمال وجود دارد مدیران شرکت‌ها به منظور جلب توجه سرمایه‌گذاران و کنترل ادارک استفاده‌کنندگان از اطلاعات، لحن گزارش‌های سالانه خود به مجمع عمومی صاحبان سهام (توضیحی) را دستخوش تغییراتی نموده و به شکلی خوشبینانه افشاء نمایند، بخصوص زمانی که مدیران در راستای مقاصد مدیریتی خود اقدام به تغییر ارقام تعهدی اختیاری و مدیریت سود نموده باشند. بدین ترتیب، این احتمال وجود دارد که مدیریت به منظور پوشش جنبه‌های منفی کیفیت گزارش‌های مالی، اقدام به ارائه پیش‌بینی‌هایی خوش‌بینانه در گزارش‌های توضیحی خود به مجمع عمومی صاحبان سهام نماید.

باتوجه به موارد فوق توجه به تاثیر ناهمگونی دانش مدیران بر گزارش‌های کمی و کیفی حسابداری ضروری به نظر می‌رسد. براین اساس در پژوهش حاضر به دنبال پاسخگویی به این سوال هستیم که آیا ناهمگونی دانش مدیران بر لحن خوشبینانه گزارش‌های توضیحی سالانه تاثیر گذار است؟ همچنین آیا این ناهمگونی در دانش تیم مدیریت ارشد می‌تواند بر مدیریت سود گزارش‌های مالی تاثیرگذار باشد و از این طریق لحن خوشبینانه گزارش‌های توضیحی مدیران را نیز تحت تاثیر قرار دهد؟ اهمیت این پژوهش بدان جهت است که سعی دارد از طریق یافته‌هایی که ارائه می‌نماید، زمینه‌ای فراهم آورده تا آگاهی ذینفعان و کلیه

استفاده‌کنندگان از اطلاعات مالی نسبت به اهمیت دانش مدیران و لحن گزارش‌های توضیحی آنان افزایش یافته و شواهد تجربی و تحلیلی با اهمیتی از ارتباط تمایز دانش مدیران و لحن گزارش‌های توضیحی آنها ارائه نمایند. علاوه بر این، در پژوهش حاضر تاثیر مدیریت سود نیز به عنوان عاملی تاثیرگذار بر این رابطه مورد سنجش قرار گرفته است. باتوجه به اینکه تاکنون پژوهشی در این خصوص صورت نگرفته است، پژوهش حاضر دو عامل تعیین‌کننده بر لحن گزارش‌های توضیحی مدیریت را مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد و اولین مطالعه‌ای است که به بررسی تاثیر ناهمگونی دانش مدیران ارشد بر لحن گزارش‌های توضیحی سالانه با تاکید بر نقش میانجی مدیریت سود می‌پردازد. این پژوهش از ابعاد مختلف به توسعه ادبیات حسابداری ایران کمک می‌نماید و موجب توسعه بیش از پیش یکی از زیر شاخه‌های اطلاعات کیفی یعنی لحن افشای مدیران خواهد شد. از سویی دیگر، این پژوهش از روش‌شناسی تحلیل متنی که روشی است برای توصیف منظم و کمی محتوای ارتباطات و پی‌بردن به نگرش درونی استفاده می‌نماید و از آنجایی که این روش از جمله روش‌های نوظهور در رشته حسابداری می‌باشد، از این نقطه نظر نیز دارای نوآوری است. این انتظار وجود دارد تا نتایج این پژوهش بتواند از طریق بسط پژوهش‌های گذشته در خصوص لحن گزارش‌های سالانه مدیران، شواهدی را از میزان اثرگذاری ناهمگونی دانش مدیران بر مدیریت سود و لحن خوشبینانه گزارش‌های توضیحی مدیران ارائه نماید. در ادامه، ضمن بیان چارچوب نظری و پیشینه پژوهش، فرضیه‌های پژوهش ارائه گردیده و بعد از آن به روش شناسی پژوهش و ارائه یافته‌ها پرداخته شده است در نهایت ضمن بررسی و تجزیه و تحلیل یافته‌ها و بحث و نتیجه‌گیری آنها، پیشنهادها ارائه شده است.

چارچوب نظری و پیشینه پژوهش

منابع ناهمگون شرکت‌ها می‌تواند مبنای ایجاد مزیت‌های رقابتی در بازار باشد. در حقیقت این منابع مختلف، موجب اختلاف سود در بین شرکت‌ها نیز می‌باشد (Cui et al., 2019). منابع ناهمگن می‌توانند شامل: منابع انسانی و منابع سازمانی همچون تجربه، دانش، مهارت‌ها، ویژگی‌های رفتاری، فرهنگی و روابط اجتماعی باشند. منابع انسانی که در راس آن مدیرعامل

است منبعی حائز اهمیت برای واحد تجاری است و تمایز ویژگی‌های این منبع می‌تواند تأثیرات مهمی بر رقابت پذیری بین شرکت‌ها داشته باشد. مدیران مستقیماً بر اساس تصمیماتی که اخذ می‌نمایند به نوبه خود بر عملکرد شرکت تأثیر می‌گذارند. Hambrick & Mason (1984) اولین اشخاصی بودند که این تأثیر را شناسایی کردند، که به آن دیدگاه آپراکلنز گفته می‌شود. مطابق با این تئوری، ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مدیران ارشد شامل: سن، تحصیلات، تجربه بر نوع و میزان اطلاعاتی که آنها به کار می‌گیرند تأثیر می‌گذارد که نهایتاً این موضوع بر تصمیم‌های استراتژیک و عملکرد مالی شرکت تأثیر خواهد داشت (Kiyak et al, 2011). مطابق با این نظریه، تفاوت‌های بین مدیران ارشد از نظر مفاهیم شناختی، ارزش‌ها و تجربه اجتماعی بر خروجی شرکت تأثیر می‌گذارد (Naranjo et al, 2008; Xia & Liu, 2022). این تفاوت‌ها در زمینه‌های مختلف شناختی به عنوان ناهمگونی مدیران نامیده می‌شود (Pitcher et al, 2001). این در حالی است که هسته اصلی تصمیم‌گیری در شرکت مدیریت است، بنابراین این احتمال وجود دارد که این تمایز در ویژگی‌های مدیریت بتواند بر تصمیمات نهایی آنان در شرکت تأثیر گذار باشد. همانطور که سوبیه‌های رفتاری مدیریت موجب جهت‌دهی در تصمیم‌گیری آنان می‌شود (خواجوی و همکاران، ۱۳۹۵)، توانایی و دانش مالی مدیران (طاهری عابد و همکاران، ۱۳۹۷) و همچنین ویژگی‌های جمعیت‌شناختی آنان همچون تحصیلات، سن، تصدی و سوابق کاری بین المللی (Herrmann & Datta, 2005) نیز می‌تواند بر عملکرد مدیران تأثیر گذار باشد. بنابراین ویژگی‌های شخصیتی و تجربی مدیریت از موضوعات مهم پژوهش‌های مالی و رفتاری است، (Ashton et al (1987، بیان داشتند که عوامل ذاتی و ویژگی‌های شخصیتی مدیران می‌تواند به عنوان عوامل موثر در پیش‌بینی عملکرد مدیریت مورد استفاده قرار گیرد. همچنین خواجوی و همکاران (۱۴۰۰) بیان داشتند، رابط سیاسی مدیران می‌تواند کیفیت اطلاعات حسابداری شرکت‌ها را تحت تأثیر خود قرار دهد. یکی از ویژگی‌های مهم و حائز اهمیت در اطلاعات مالی، گزارش‌های توضیحی مدیران و لحن بکار رفته در آن است. (Yuthas et al (2002، لحن مثبت را ناشی از نحوه تفکر و ادارک مدیران می‌داند که باعث تأثیر بر سطح شفافیت اطلاعات می‌شود. بنابراین نحوه نگارش و بیان گزارش‌های

توضیحی سالانه، تابع خواست و نظر مدیریت است (Henry & Leone, 2016). از سویی دیگر مظلومی و همکاران (۱۳۸۶)، بیان داشتند که سن و تجربه مدیران با میزان ریسک پذیری آنها ارتباط مثبت و معناداری دارد. این موضوع نشان می‌دهد که ویژگی‌های رفتاری، مشخصات فردی و قدرت ریسک‌پذیری مدیران نیز می‌تواند بر لحن گزارش‌های سالانه آنها تأثیرگذار باشد. بنابراین این احتمال وجود دارد که با هر میزان تمایز در ویژگی‌های فردی و تجربی مدیران، قدرت تحمل ریسک آنها تحت تأثیر قرار گرفته و به همان میزان نیز نحوه نگارش گزارش‌های توضیحی آنها تحت تأثیر قرار بگیرد. اکبرلو و همکاران (۱۴۰۱)، نشان دادند که بیان خوشبینانه (مثبت) گزارش‌های سالانه می‌تواند ناشی از تحریف واقعیت‌های شرکت و سوگیری ادراکی به منظور کاهش شفافیت گزارش‌های مالی برای سهامداران باشد. Hasan (2020)، بیان داشت که توانایی مدیران می‌تواند تأثیر مثبت و معناداری بر خوانایی گزارش‌های مالی داشته باشد. Sun et al (2022)، در پژوهشی بیان داشتند که قدرت مدیریت اثر مثبت و معناداری بر دشواری خوانایی گزارش‌های مالی شرکت‌ها دارد. باتوجه به مطالب فوق این احتمال وجود دارد که تمایز در دانش مدیران بر گزارش‌های توضیحی و لحن خوشبینانه بکار رفته در آن تأثیرگذار باشد، از این‌رو فرضیه اول به این صورت تدوین می‌گردد:

فرضیه اول: ناهمگونی دانش مدیران بر لحن خوشبینانه گزارش‌های توضیحی مدیران تأثیر مثبت و معناداری دارد.

مطابق با مبانی مدیریت استراتژیک و تئوری‌های مالی رفتاری، ویژگی‌های مدیران می‌تواند بر نوع تصمیمات و عملکرد آنها تأثیرگذار باشد. Oradi et al (2020) بیان داشتند مدیرانی با دانش مالی بالا، استراتژی محافظه کارانه‌ای را در انجام وظایف خود دنبال می‌کنند و به منظور حفظ حسن شهرت، گزارش مالی متقلبانه و بی کیفیتی ارائه نمی‌کنند. Chen et al (2018) معتقدند سن در تصمیم‌گیری مدیران ممکن است بر اولویت‌های ریسک آنان تأثیر بگذارد، زیرا مدیران مسن ریسک‌گریزتر هستند و معمولاً تصمیمات محافظه کارانه‌تری نسبت به هم‌تایان جوان خود اتخاذ می‌کنند. از سویی دیگر مطابق با تئوری نمایندگی، مالکان

شرکت دستیابی به سود را در استفاده از مدیران متخصص و کارآمد می‌بینند، این در حالی است که برخی مدیران ارشد شرکت، دارای انگیزه‌هایی مخالف با منافع مالکان هستند و همین موضوع سبب سوءاستفاده آنها از اختیارات حسابداری در تهیه گزارشگری مالی و به تبع آن، بروز تقلب شده است (Chen et al, 2016). علیرغم تلاش‌های شدید برای مقابله با فساد، سوءاستفاده از دارایی‌ها و گزارش‌های مالی متقلبانه، به نظر می‌رسد که تقلب در اشکال مختلف آن در حال افزایش است.

از آنجایی که همواره تصمیم‌گیری در خصوص انتخاب و به‌کارگیری برآوردهای حسابداری و قضاوت‌های اساسی با مدیران شرکت است، مدیران مسئول کیفیت سود شرکت می‌باشند. هرچند کیفیت اصول حسابداری به معنی کیفیت سود نیست، اما این دو، به گونه‌ای ذاتی باهم مرتبط هستند طوری که قضاوت‌های به‌کار گرفته شده در انتخاب و به‌کارگیری چنین اصولی، بر کیفیت سود تأثیر مستقیم دارد (مشایخ و همکاران، ۱۳۹۲). مدیریت سود و حساب‌آرایی مدیران به هر دلیلی می‌تواند منجر به ارائه گزارش‌های مالی گمراه‌کننده شود (Bagaeva, 2010). کیفیت اقلام تعهدی، یکی از بهترین معیارها برای سنجش کیفیت اطلاعات حسابداری (واعظ و همکاران، ۱۳۹۷؛ Francis et al, ۲۰۰۴) و ابزاری برای انتقال اطلاعات محرمانه است (فروغی و همکاران، ۱۳۹۴). اقلام تعهدی اختیاری را می‌توان اقلامی دانست که مدیران از طریق دستکاری در آن می‌توانند، نقش مهمی در مدیریت سود ایفا نمایند. صفرزاده بندری و همکاران (۱۴۰۳)، در پژوهشی به بررسی رابطه بین ویژگی‌های مدیران مالی و کیفیت گزارشگری پرداختند و بیان داشتند که افزایش دوره تصدی و حضور زنان به عنوان مدیر مالی در شرکت، می‌تواند باعث کاهش کیفیت گزارشگری مالی شود. باتوجه به مطالب فوق تمایز در دانش و تجربه مدیران می‌تواند بر اتخاذ تصمیمات آنان در ارائه گزارش‌های مالی و مدیریت سود موثر باشد، از این‌رو فرضیه دوم به این صورت تدوین می‌گردد:

فرضیه دوم: ناهمگونی دانش مدیران بر مدیریت سود تأثیر مثبت و معناداری دارد.

برخلاف صورت‌های مالی کمی، این انتظار از گزارش‌های کیفی سالانه مدیران وجود دارد

که انتظارات استفاده‌کنندگان از اطلاعات را نسبت به عملکرد آینده شرکت برآورده نمایند. باتوجه به اینکه چهارچوب و قاعده مشخصی نیز برای تحریر این گزارش‌های تعریف نگردیده است این امکان به مدیران داده می‌شود تا با انتخاب واژگان انتظارات عملکردی خود را با سوگیری به استفاده‌کنندگان از اطلاعات منتقل نمایند (Balakrishnan et al., 2010)، این موضوع موجب شده تا از کاربرد لحن در انتقال اطلاعات، به عنوان یکی از ویژگی‌های بااهمیت اطلاعات نوشتاری یاد شود (Schleicher & Walker, 2010). این انتظار وجود دارد که مدیران از لحن نوشتار به عنوان ابزاری کم‌هزینه برای دستیابی به مقاصد شخصی خود استفاده نموده و از این طریق اقدام به کنترل ادراک استفاده‌کنندگان از اطلاعات نمایند. رفتار فرصت طلبانه مدیران با استفاده از لحن زبان در ساختار گزارشگری مالی در پژوهش‌های دیگر (Yang & Liu, 2017; Arslan et al., 2016; Hajek et al., 2014) نیز بررسی و مورد تایید قرار گرفته است. بنابراین مدیرانی که انگیزه لازم را برای کنترل ادراک استفاده‌کنندگان دارا می‌باشند، می‌توانند اطلاعات را به حالتی مثبت یا منفی ارائه نمایند. از این رو مدیریت می‌تواند از طریق گزارش‌های سالانه با استفاده از مدیریت نوشتار مدیریت سود را پنهان نموده و از این طریق استفاده‌کنندگان از اطلاعات بنیادین شرکت را به اشتباه بیاندازند (Carlsson & Lamti, 2015؛ محسنی و رهنمای رودپشتی، ۱۳۹۸). وجود تضاد منافع بین مدیریت و مالکان این تئوری را تقویت می‌نماید که امکان دارد در تهیه گزارش‌های مدیریت صداقت و درستی رعایت نشده باشد. چرا که معمولاً مدیریت تمایل به افشا عملکرد مثبت خود و پنهان نمودن ضعف‌های شرکت دارد. پورکریم و همکاران (۱۳۹۷)، بیان داشتند با کاهش مدیریت سود تعهدی، لحن بدبینانه گزارش‌های مالی نیز افزایش می‌یابد. بنابراین مدیریت سود می‌تواند لحن گزارش‌های توضیحی مدیریت را تحت تاثیر قرار دهد.

مطابق با دو تئوری نمایندگی و فرصت طلبانه مدیریت، این احتمال وجود دارد تا مدیران بصورت تعمدی از لحن برای تأثیرگذاری بر انتظارات بازار استفاده نمایند و با انگیزه‌های متقلبانه اقدام به تهیه گزارش‌های توضیحی مغرضانه نمایند. طبق نظریه چشم‌انداز (CPT)، اگر مدیران، عملکرد واقعی بدست آمده را متفاوت از عملکرد مورد انتظار بدانند، در این

صورت در ذهن آنها می‌تواند انگیزه‌های دستکاری و تقلب شکل بگیرد. برخی پژوهش‌ها از جمله (Fung (2015 و Goel & Gangolly (2012 از طریق تجزیه و تحلیل لحن افشا در گزارش‌های توضیحی مدیران، انگیزه‌های گزارشگری متقلبان را بررسی نموده‌اند و شواهد متفاوتی از انگیزه‌های تقلب مدیران در گزارش‌های توضیحی ارائه دادند. همچنین ویژگی‌های فردی مانند توانایی و دانش مالی مدیران می‌تواند از طریق تاثیرگذاری بر تصمیمات و رفتار آنان شفافیت گزارش‌های مالی را تحت الشعاع قرار دهد (طاهری عابد و همکاران، ۱۳۹۷)، از سویی دیگر توانایی‌های مدیریت شرکت نیز می‌تواند دقت اطلاعات مالی و کیفیت گزارشگری مالی را تحت تاثیر قرار دهد (پیری و همکاران، ۱۳۹۳)، براین اساس این احتمال وجود دارد مدیران با دانش و تجربه و ویژگی‌های ناهمگون، تصمیمات مختلفی را در زمان ارائه گزارش‌های توضیحی اتخاذ نمایند. (Lo et al (2017، بیان داشتند شرکت‌هایی که اقدام به مدیریت سود به منظور کتمان سود سنوات قبل داشته‌اند، دارای گزارش‌های مالی سالانه مبهم‌تری هستند. نتایج پژوهش آیاتریدس (۲۰۱۶)، نشان داد میزان استفاده از واژگان منفی در گزارش‌های شرکت‌هایی بیشتر است که دستکاری سود آنها پایین‌تر و اهرم بالاتری دارند. ناکاشیما و زیبرت (۲۰۱۶)، بیان داشتند ارتباط معناداری بین لحن مدیران و کیفیت و مدیریت سود وجود دارد. (Huang et al (2014، نیز در پژوهشی بیان نمودند که می‌توان از مدیریت نوشتار، به عنوان ابزاری جهت پنهان نمودن اطلاعات مهم و بنیادین شرکت استفاده نمود. جبارزاده کنگرلویی و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهش به این نتیجه رسیدند که مدیریت سود می‌تواند تاثیر منفی بر گزارش‌های مالی سالانه شرکت‌ها داشته باشد. باتوجه به مطالب فوق نه تنها مدیریت سود می‌تواند بر تصمیمات مدیران در انتخاب واژگان و لحن گزارش‌های توضیحی سالانه موثر باشد، بلکه می‌تواند نقشی میانجی بر رابطه بین ناهمگونی دانش مدیران و لحن گزارش‌های توضیحی سالانه آنها داشته باشد، از این رو فرضیه‌های سوم و چهارم پژوهش به این صورت تدوین می‌گردد:

فرضیه سوم: مدیریت سود بر لحن خوشبینانه گزارش‌های توضیحی مدیران تاثیر مثبت

و معناداری دارد.

فرضیه چهارم: ناهمگونی دانش مدیران از طریق مدیریت سود بر لحن خوشبینانه گزارش‌های توضیحی مدیران تاثیر مثبت و معناداری دارد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر طبقه‌بندی بر مبنای هدف، کاربردی بوده و از نظر روش اجرا (آماري) توصیفی-همبستگی می‌باشد و از نظر روش پژوهش در دسته پژوهش‌های توصیفی-پس‌رویدادی قرار می‌گیرد. از سوی دیگر از منظر ماهیت داده‌ها، پژوهشی کمی بوده و از بعد نوع استدلال، پژوهشی قیاسی-استقرایی به شمار می‌آید. در این پژوهش تحلیل محتوا شامل تحلیل نوشتار گزارش‌های سالانه مدیران می‌باشد و چگونگی ادای کلمات یا به عبارتی لحن بکار رفته در کلام مدیران شرکت مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. جامعه آماری مورد بررسی در این پژوهش، کلیه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران و دوره مورد بررسی نیز سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۴۰۲ می‌باشد. شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران که دارای شرایط زیر هستند به‌عنوان نمونه انتخاب شده است: به‌منظور قابل مقایسه بودن اطلاعات، پایان سال مالی شرکت‌ها پایان اسفند باشد. در دوره مورد بررسی تغییر دوره مالی نداشته باشند. اطلاعات مربوط به متغیرهای انتخاب شده در این پژوهش در دسترس باشد. جزو بانک‌ها، بیمه‌ها و شرکت‌های سرمایه‌گذاری نباشند. نهایتاً تعداد ۱۲۵ شرکت برای دوره ۹ ساله (۱۱۲۵ مشاهده) به‌عنوان نمونه نهایی پژوهش انتخاب شده است. همچنین در بخش آمار استنباطی، برای آزمون سه فرضیه اول پژوهش از مدل‌های رگرسیونی چند متغیره به روش داده‌های پانل و به منظور آزمون فرضیه چهارم به دلیل وجود متغیر میانجی از آزمون سوبل (به صورت برخط) استفاده شده است. در نهایت داده‌های پژوهش با استفاده از نرم افزار استاتا نسخه ۱۵ مورد تحلیل قرار گرفته است.

مدل‌ها و متغیرهای پژوهش

باتوجه به پیشینه و چارچوب نظری ارائه شده، مدل پژوهش از نوع رگرسیون چند متغیره می‌باشد. براین اساس مدل‌های زیر به منظور آزمون فرضیه‌های پژوهش مورد استفاده قرار

گرفته است.

مدل آزمون فرضیه اول: مدل (۱)

$$TONE_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 WB_{i,t} + \beta_2 Lev_{i,t} + \beta_3 MTB_{i,t} + \beta_4 AGE_{i,t} + \beta_5 ROA_{i,t} + \beta_6 SIZE_{i,t} + \beta_7 CFO_{i,t} + \beta_8 IND_{i,t} + \beta_9 InstOwn_{i,t} + \beta_{10} Growth_{i,t} + \alpha_{i,t}$$

مدل آزمون فرضیه دوم: مدل (۲)

$$DA_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 WB_{i,t} + \beta_2 Lev_{i,t} + \beta_3 MTB_{i,t} + \beta_4 AGE_{i,t} + \beta_5 ROA_{i,t} + \beta_6 SIZE_{i,t} + \beta_7 CFO_{i,t} + \beta_8 IND_{i,t} + \beta_9 InstOwn_{i,t} + \beta_{10} Growth_{i,t} + \alpha_{i,t}$$

مدل آزمون فرضیه سوم: مدل (۳)

$$TONE_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 DA_{i,t} + \beta_2 Lev_{i,t} + \beta_3 MTB_{i,t} + \beta_4 AGE_{i,t} + \beta_5 ROA_{i,t} + \beta_6 SIZE_{i,t} + \beta_7 CFO_{i,t} + \beta_8 IND_{i,t} + \beta_9 InstOwn_{i,t} + \beta_{10} Growth_{i,t} + \alpha_{i,t}$$

متغیر مستقل پژوهش: ناهمگونی دانش مدیران

ناهمگونی شامل دو بعد رابطه محور و وظیفه محور است (Jackson et al., 1995). ناهمگونی رابطه محور به تفاوت‌های قابل مشاهده بین اعضای گروه در ویژگی‌های آشکار جمعیت شناختی، مانند سن یا قومیت اشاره دارد (Joshi & Roh, 2009)، که این موضوع باعث ایجاد طبقه بندی اجتماعی شده و به موجب آن اعضا به دو گروه مشابه یا متفاوت از یکدیگر طبقه بندی می شوند (Ormiston et al., 2022). از سویی دیگر ناهمگونی وظیفه محور نشان دهنده تفاوت‌ها در پردازش اطلاعات است (Joshi & Roh, 2009; Van der Vegt et al., 2005)، که با تصمیم گیری استراتژیک و نتایج شرکت مرتبط است (Cannella & et al, 2009) و شامل تفاوت‌های بین اعضای یک تیم در سبک‌های شناختی و دانش آنهاست که ناشی از تفاوت‌ها در زمینه‌های آموزشی و عملکردی و همچنین دوره تصدی است. در این پژوهش به منظور سنجش ناهمگونی دانش مدیران به پیروی از پژوهش Cui et al (2019) و Herrmann & Datta (2005)، از مجموع معیارهای سطح تحصیلات، سابقه کاری، سابقه سیاسی (وابستگی به دولت) و سابقه مالی مدیران استفاده شده است. بدین منظور در سه مرحله، اقدام به محاسبه سنجش ناهمگونی دانش مدیران به شرح ذیل شده است:

در مرحله اول سطح تحصیلات، سابقه کاری، سیاسی و مالی هر یک از اعضای مدیران

تیم مدیریت ارشد بصورت جداگانه به شرح ذیل در نظر گرفته شده است:

مدرک تحصیلی متغیر مجازی است که اگر، مدیران دارای مدرک کارشناسی ارشد یا دکتری باشد، به آن عدد یک اختصاص داده شده و در غیر این صورت عدد صفر خواهد بود (Cui et al., 2019).

مدت تصدی مدیرعامل، متغیر مجازی است که اگر مدت تصدی مدیرعامل شرکت بیشتر از میانه مدت تصدی مدیرعامل نمونه باشد ارزش یک و در غیر اینصورت ارزش صفر گرفته است (نیکبخت و همکاران، ۱۴۰۰؛ خواجوی و ویسی حصار، ۱۴۰۲).

همچنین در این پژوهش سابقه سیاسی مدیران برابر است با تعداد مدیرانی که سابقه فعالیت‌های سیاسی را داشته‌اند. در این پژوهش مدیران سیاسی آن دسته از مدیران شرکت می‌باشند که به نوعی وابستگی به نهادهای دولتی یا سیاسی داشته و یا در ساختار مالکیت نهادی آنها سهامدار عمده دولتی و شبه دولتی وجود داشته باشد. در حقیقت این متغیر یک متغیر مجازی بوده و به صورت صفر و یک نشان داده می‌شود. در این حالت اگر مدیران شرکت در زمره مدیران سیاسی قرار گرفته باشند به آنها مقدار یک اختصاص داده و در غیر این صورت صفر خواهد بود (رضایی و ویسی حصار، ۱۳۹۳).

در نهایت سابقه مالی مدیران نیز برابر است با تعداد مدیرانی سابقه تحصیلات در رشته‌های مالی را داشته‌اند (طاهری عابد و همکاران، ۱۳۹۷). که در این صورت برای آنها عدد یک در نظر گرفته شده و در غیر این صورت صفر خواهد بود.

پس از طبقه‌بندی هر فرد در مرحله قبل بصورت جداگانه، در مرحله دوم همه افراد در قالب یک تیم برای به هر معیار بصورت جداگانه طبقه‌بندی می‌گردند. بدین ترتیب که اگر مجموع اعداد اختصاص یافته به تیم مدیران ارشد عددی کمتر از میانه باشد به عنوان تیمی با دانش ناهمگون در نظر گرفته شده و به آن ارزش یک اختصاص داده خواهد شد و در غیر اینصورت ارزش صفر در نظر گرفته می‌شود. بطور مثال برای یک شرکت خودرویی که دارای ۵ نفر عضو هیئت مدیره می‌باشد، اگر دو نفر از اعضای تیم مدیران ارشد دارای مدرک دکتری بوده و سه عضو دیگر سایر مدارک تحصیلی را داشته باشند به عنوان تیمی با ناهمگونی سطح تحصیلات طبقه‌بندی گردیده و به آن عدد یک اختصاص داده خواهد شد.

بعد از تعیین میزان ناهمگونی تیم مدیران ارشد برای هر معیار بطور جداگانه، در مرحله سوم مجموع هر چهار معیارها به عنوان یک متغیر واحد تعیین می شود. بطور مثال در شرکت های دارویی که اعضای مدیران ارشد آن بیشتر از پزشکان است، این انتظار وجود دارد که با ناهمگونی سابقه مالی مواجه باشند (عدد ۱)، در حالی که در معیار سطح تحصیلات همگن می باشند (عدد ۰)، براین اساس مجموع هر چهار معیار سطح تحصیلات (EBH)، سابقه کاری (TH)، سابقه سیاسی (PH) و سابقه مالی (FBH) به عنوان ناهمگونی دانش مدیران شرکت در نظر گرفته خواهد شد. ناهمگونی برای شرکت ها عددی بین یک تا ۴ خواهد بود بدین ترتیب هرچه عدد حاصله بزرگتر باشد نشان دهنده ناهمگونی بیشتر تیم مدیران ارشد شرکت خواهد بود و بالعکس. در نهایت ناهمگونی تیم مدیریت ارشد از رابطه زیر بدست خواهد آمد:

$$WB_{i,t} = EBH + TH + PH + FBH$$

متغیر وابسته: لحن گزارش های توضیحی مدیران

منظور از لحن زبان گزارش های توضیحی، عبارت است از میزان مثبت/منفی بودن گزارش ها. در پژوهش حاضر از گزارش سالانه هیئت مدیره درخصوص فعالیت و وضعیت شرکت به عنوان کانال ارتباطی مدیریت با سایر استفاده کنندگان از اطلاعات مالی استفاده شده است. لحن مثبت (خوشبینانه) با استفاده از فراوانی تکرار کلمات مثبت منهای کلمات منفی که در یک گزارش استفاده شده اند اندازه گیری می شود و بالعکس. براین اساس، عدد ناشی از این اختلاف در صورت مثبت بودن دارای لحن مثبت (خوشبینانه) می باشد و در صورت منفی شدن بیانگر لحن منفی (بدبینانه) است. اختلاف تعداد کلمات خوشبینانه (کلمات مثبت) و کلمات بدبینانه (کلمات منفی) به پیروی از پژوهش Davis et al (2012) و پوریوسف و همکاران (۱۴۰۲) می باشد. در پژوهش حاضر به پیروی از رهنمای رودپشتی و همکاران (۱۳۹۱) از عبارت گزارش های توضیحی برای گزارش های فعالیت هیئت مدیره به مجمع عمومی صاحبان سهام استفاده شده است، براین اساس منظور از

گزارش‌های توضیحی، گزارش‌های فعالیت هیئت مدیره به مجمع عمومی صاحبان سهام می‌باشد که بصورت سالانه همراه صورت‌های مالی ارائه می‌گردد. همچنین از روش مجموعه لغات برای تشخیص لحن خوشبینانه (مثبت) یا بدبینانه (منفی) به کاررفته در گزارش‌های توضیحی سالانه هیئت مدیره به منظور نمایش عملکرد سالانه شرکت و بیان وضعیت کلی شرکت به مجمع عمومی صاحبان سهام استفاده شده است. بدین ترتیب تفاوت در تعداد واژه‌های مثبت و منفی تقسیم بر مجموع واژگان نشان دهنده نسبت لحن مثبت یا منفی گزارش‌های توضیحی سالانه هیئت مدیره خواهد بود. روش مجموعه لغات را می‌توان به عنوان یک روش کمی تحلیل محتوا طبقه‌بندی نمود. لغت‌نامه‌های تخصصی حسابداری حال حاضر، که معیار سنجش واژگان مثبت و منفی در پژوهش‌های داخلی بوده است (همچون لغت‌نامه Loughran & McDonald, 2011; Henry, 2008) غیر بومی بوده و احتمالاً در ترجمه واژگان نیز صرفاً به ریشه کلمه توجه گردیده و تمام اشکال کلمه، مورد بررسی قرار نگرفته است. بنابراین در این پژوهش جهت تعیین لغات مثبت و منفی از فهرست واژگان ایجاد شده توسط پله و همکاران (۱۳۹۸) استفاده گردیده است. چرا که این واژگان از گزارش‌های فعالیت هیئت مدیره شرکت‌های فعال در بازار سرمایه ایران اقتباس گردیده و بر پایه واژه‌ها و کلمات بومی تهیه شده و تمامی اشکال کلمه را در نظر گرفته است. بدین منظور در ابتدا تمامی گزارش‌های هیئت مدیره برای کلیه سال-شرکت‌های مورد پژوهش، مجدداً تایپ و به فایل ورد^۱ تبدیل گردیده و سپس جهت تحلیل کیفی داده‌ها، از نرم افزار مکس کیودا^۲ استفاده شده است.

$$\text{واژه‌های منفی} - \text{واژه‌های مثبت} = \frac{\text{لحن گزارش‌های توضیحی}}{\text{مجموع واژه‌های مثبت و منفی}}$$

متغیر میانجی: مدیریت سود

مدیریت سود در این پژوهش براساس الگوی تعدیل شده جونز محاسبه می‌گردد. در حقیقت مدل تعدیل شده جونز با اضافه شدن یک متغیر توسط (Dechow et al 1995)

^۱ . Word

^۲ . Maxqda

اصلاح گردیده، از نظر پژوهشگران متعدد این مدل یکی از قوی ترین مدل های جهت سنجش مدیریت سود یا کیفیت گزارشگری مالی شرکت ها می باشد. به همین دلیل در این پژوهش نیز از الگوی تعدیل شده جونز برای سنجش مدیریت سود استفاده شده است. در مدل تعدیل شده جونز کل ارقام تعهدی ابتدا به شکل زیر محاسبه می شود:

$$TA_{i,t} = E_{i,t} - OCF_{i,t}$$

که در آن؛ " $TA_{i,t}$ ": کل ارقام تعهدی شرکت i در سال t است و $E_{i,t}$: سود عملیاتی برای شرکت i در سال t می باشد، همچنین $OCF_{i,t}$: جریان های نقدی حاصل از عملیات برای شرکت i در سال t خواهد بود.

پس از محاسبه کل ارقام تعهدی، پارامترهای $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3$ به منظور تعیین ارقام تعهدی غیراختیاری، از طریق مدل زیر برآورد می شوند:

$$\frac{TA_{i,t}}{A_{i,t-1}} = \alpha_1 \frac{1}{A_{i,t-1}} + \alpha_2 \frac{(\Delta REV_{i,t} - \Delta REC_{i,t})}{A_{i,t-1}} + \alpha_3 \frac{PPE_{i,t}}{A_{i,t-1}} + \varepsilon_{i,t}$$

که در آن $TA_{i,t}$: کل ارقام تعهدی شرکت i در سال t ؛ $A_{i,t-1}$: ارزش دفتری کل دارایی های شرکت i در پایان سال $t-1$ ؛ $\Delta REV_{i,t}$: تغییر در درآمد فروش شرکت i بین سال t و $t-1$ ؛ $PPE_{i,t}$: اموال، ماشین آلات و تجهیزات ناخالص شرکت i در سال t و در نهایت $\varepsilon_{i,t}$: اثرات نامشخص عوامل تصادفی و $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3$: پارامترهای برآورد شده شرکت i می باشند.

پس از محاسبه پارامترهای $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3$ از طریق روش حداقل مربعات طبق فرمول ذیل ارقام تعهدی غیراختیاری، به شرح زیر تعیین می شود:

$$NDA_{i,t} = \alpha_1 \frac{1}{A_{i,t-1}} + \alpha_2 \frac{(\Delta REV_{i,t} - \Delta REC_{i,t})}{A_{i,t-1}} + \alpha_3 \frac{PPE_{i,t}}{A_{i,t-1}}$$

که در آن $NDA_{i,t}$: ارقام تعهدی غیر اختیاری شرکت i در سال t می باشد. در نهایت ارقام تعهدی اختیاری (DA) پس از تعیین NDA به صورت مدل زیر محاسبه می شود.

$$DA_{i,t} = \frac{TA_{i,t}}{A_{i,t-1}} - NDA_{i,t}$$

به طور کلی مقادیر خطای حاصل از برآورد مدل، به معنی ارقام تعهدی اختیاری بوده و بیانگر میزان اعمال مدیریت سود است که از خطای مدل قدرمطلق گرفته و به عنوان مدیریت

سود استفاده شده است.

متغیرهای کنترلی پژوهش

اهرم مالی $Lev_{i,t}$ = نسبت بدهی‌ها به حقوق صاحبان سهام برابر نسبت کل بدهی‌ها بر حقوق صاحبان سهام. فرصت‌های رشد: $MTBi,t$ = فرصت‌های رشد برابر نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری دارایی‌ها. عمر شرکت: $AGE_{i,t}$ = عمر شرکت برابر لگاریتم طبیعی تعداد سال‌های فعالیت شرکت از زمان تأسیس. بازده دارایی‌ها: $ROA_{i,t}$ = نسبت سود خالص بر حقوق صاحبان سهام. اندازه شرکت: $SIZE_{i,t}$ = اندازه شرکت برابر لگاریتم جمع دارایی‌ها در پایان دوره. شاخص جریان نقد عملیاتی: $CFO_{i,t}$ = شاخص جریان نقد عملیاتی برابر تقسیم جریان‌های نقد عملیاتی بر کل دارایی‌ها. استقلال هیئت مدیره ($IND_{i,t}$): استقلال هیئت مدیره از طریق نسبت اعضای غیرموظف هیئت مدیره به کل اعضا اندازه‌گیری خواهد شد، که عددی مابین صفر تا یک می‌باشد که اگر صفر باشد یعنی هیئت مدیره هیچ گونه استقلال‌ی ندارد ولی اگر یک باشد یعنی همه اعضای هیئت مدیره مستقل هستند. مالکیت نهادی ($InstOwn_{i,t}$): طبق موضوع بند ۲۷ ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار ایران سرمایه‌گذاران نهادی عبارتند از: بانک‌ها و بیمه‌ها، هلدینگ‌ها، شرکت‌های سرمایه‌گذاری، صندوق بازنشستگی، شرکت تامین سرمایه، صندوق‌های سرمایه‌گذاری ثبت شده نزد سازمان بورس اوراق بهادار. در این پژوهش میزان مالکیت سهامداران بالا ۵ درصد شرکت به عنوان شاخص سنجش سرمایه‌گذاران نهادی در نظر گرفته شده است. رشد فروش ($Growth_{i,t}$): از نسبت تغییرات فروش بر فروش شرکت در سال قبل استفاده شد.

یافته‌ها

آمار توصیفی داده‌ها

در جدول ۱ آماره توصیفی مدل‌های پژوهش برای نمونه‌ای متشکل از ۱۱۲۵ سال-شرکت در بازه زمانی سال‌های ۱۳۹۳ الی ۱۴۰۱ ارائه شده است.

جدول ۱- آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

نام متغیر	نماد	میانگین	انحراف معیار	کمترین	بیشترین
لحن گزارش‌های مدیران	TONE	۰,۵۴۸	۰,۱۸۲	۰,۰۱۶	۰,۹۵۷
ناهمگونی دانش مدیران	WB	۲,۳۷۶	۱,۰۷۱	۱	۴
مدیریت سود	DA	۰,۱۵۱	۰,۱۴۷	۰,۰۰۱	۰,۹۸۰۲
استقلال هیئت مدیره	IND	۰,۶۳۰۱	۰,۱۹۲	۰,۲	۱
مالکیت نهادی	InstOwn	۰,۶۹۵	۰,۱۸۴	۰,۰۶۶	۰,۹۵۴
اندازه شرکت	Size	۱۴,۷۸۳	۱,۵۰۰۶	۱۱,۱۶۱	۲۱,۳۲۷
اهرم مالی	Lev	۰,۵۵۲	۰,۲۰۹	۰,۰۳۱	۱,۳۲۶
سن شرکت	Age	۳,۶۴۷	۰,۳۴۸	۲,۵۶۴	۴,۲۴۸
رشد فروش	Growth	۰,۳۸۴	۰,۵۸۱	-۰,۹۰۹	۶,۵۹۴
ارزش بازایه دفتری دارایی‌ها	MTB	۲,۳۴۱	۱,۵۵۸	۰,۶۹۱	۱۱,۷۸۸
جریان نقد عملیاتی	CFO	۰,۱۲۲	۰,۱۴۲	-۰,۳۷۷	۰,۶۸۷
بازده دارایی‌ها	ROA	۰,۱۴۶	۰,۱۵۵	-۰,۴۲۵	۰,۶۷۳

باتوجه به جدول (۱) مقدار میانگین برای متغیر اهرم مالی برابر با (۰,۵۵۲) می‌باشد که نشان می‌دهد بیشتر داده‌ها حول این نقطه تمرکز یافته‌اند. ارزش بازار به دفتری دارایی‌ها و جریان نقد عملیاتی به ترتیب دارای بیشترین و کمترین انحراف معیار هستند. همچنین بزرگ‌ترین مقدار اهرم مالی است که نشان می‌دهد در شرکت‌های نمونه شرکتی وجود دارد که کل بدهی‌های آن از کل دارایی‌ها بیشتر بوده و حقوق صاحبان سهام آن منفی است. کمترین مقدار لحن گزارش‌های مدیران برابر با ۰,۰۹- است که نشان می‌دهد شرکتی وجود دارد که در آن لحن گزارش‌های مدیران منفی بوده است.

آمار استنباطی داده‌ها

در این بخش از پژوهش تحلیل داده‌ها مطابق با روش داده‌های ترکیبی، با رویکرد پنل دیتا انجام می‌گیرد. بدین ترتیب ابتدا متغیرها از نظر نرمال بودن و مانایی مورد سنجش قرار می‌گیرند. نرمال بودن متغیرهای با آزمون شاپیرو ویلک سنجش شده، لذا هرزمان سطح

معنی‌داری آن کمتر از پنج درصد باشد، فرض صفر پژوهش در سطح اطمینان ۹۵٪ رد می‌شود.

جدول ۲- آزمون شاپیرو ویلک

متغیر	نماد	آماره آزمون	سطح معناداری	نتیجه
لحن گزارش‌های مدیران	TONE	۵,۶۴۹	۰,۰۰۰۰۰	توزیع نرمال ندارد
ناهمگونی دانش مدیران	WB	۱,۵۴۷	۰,۰۶۰۹۸	توزیع نرمال دارد
مدیریت سود	DA	۱۲,۳۳۸	۰,۰۰۰۰۰	توزیع نرمال ندارد
استقلال هیئت مدیره	IND	۰,۷۵۳	۰,۲۲۵۶۴	توزیع نرمال دارد
مالکیت نهادی	InstOwn	۹,۹۸۹	۰,۰۰۰۰۰	توزیع نرمال ندارد
اندازه شرکت	Size	۸,۲۰۸	۰,۰۰۰۰۰	توزیع نرمال ندارد
اهرم مالی	Lev	۲,۹۲۷	۰,۰۰۱۷۱	توزیع نرمال ندارد
سن شرکت	Age	۸,۹۵۹	۰,۰۰۰۰۰	توزیع نرمال ندارد
رشد فروش	Growth	۱۲,۵۹۹	۰,۰۰۰۰۰	توزیع نرمال ندارد
ارزش بازار به دفتری دارایی‌ها	MTB	۱۲,۹۲۵	۰,۰۰۰۰۰	توزیع نرمال ندارد
جریان نقد عملیاتی	CFO	۸,۲۴۷	۰,۰۰۰۰۰	توزیع نرمال ندارد
بازده دارایی‌ها	ROA	۸,۱۴۲	۰,۰۰۰۰۰	توزیع نرمال ندارد

با توجه به نتایج بدست آمده در جدول ۲، طبق آزمون تشخیص توزیع نرمال شاپیرو ویلک همه متغیرها (به غیر از متغیر ناهمگونی دانش مدیران و استقلال هیئت مدیره) دارای سطح معنی‌داری کمتر از ۵ درصد می‌باشد. لذا داده‌ها از توزیع نرمال برخوردار نیستند. با استفاده از روش حذف داده‌های پرت اقدام به نرمال سازی متغیرهای پژوهش شده است. همچنین لازم است قبل از برآورد یک مدل، مانایی متغیرهای آن مطابق با ادبیات اقتصادسنجی بررسی گردد. براین اساس از آزمون هادری به منظور بررسی وجود ریشه واحد در داده‌های پانل استفاده شده است، که نتایج آن مطابق جدول ۳ می‌باشد:

جدول ۳- آزمون مانایی (هادری) برای تمامی متغیرهای پژوهش

نام متغیر	نماد	آماره آزمون	سطح معناداری	نتیجه
لحن گزارش‌های مدیران	TONE	۱۰,۸۳۴۰	۰,۰۰۰۰	مانا است
ناهمگونی دانش مدیران	WB	۱۸,۲۴۰۵	۰,۰۰۰۰	مانا است

مدیریت سود	DA	۴,۱۵۵۱	۰,۰۰۰۰	مانا است
استقلال هیئت مدیره	IND	۹,۳۷۲۷	۰,۰۰۰۰	مانا است
مالکیت نهادی	InstOwn	۲۴,۵۹۰۰	۰,۰۰۰۰	مانا است
اندازه شرکت	Size	۳۸,۶۹۲۹	۰,۰۰۰۰	مانا است
اهرم مالی	Lev	۱۷,۷۴۷۲	۰,۰۰۰۰	مانا است
سن شرکت	Age	۴۸,۱۳۰۰۹	۰,۰۰۰۰	مانا است
رشد فروش	Growth	۵,۲۸۰۲	۰,۰۰۰۰	مانا است
ارزش بازار به دفتری دارایی‌ها	MTB	۱۷,۳۱۸۴	۰,۰۰۰۰	مانا است
جریان نقد عملیاتی	CFO	۴,۶۷۳۵	۰,۰۰۰۰	مانا است
بازده دارایی‌ها	ROA	۱۳,۸۴۲۲	۰,۰۰۰۰	مانا است

باتوجه به جدول ۳ مشاهده می‌شود که سطح معنی‌داری همه متغیرها در آزمون مانایی هادری کمتر از ۵ درصد بوده و بیانگر مانا بودن متغیرها است. در ادامه از آزمون چاو و هاسمن استفاده شده است که نتایج آزمون چاو نشان دهنده پذیرش الگوی داده‌های تابلویی (پانل) می‌باشد. همچنین نتایج آزمون هاسمن بیانگر پذیرش اثرات ثابت است. از طرفی دیگر جهت بررسی شرط عدم ناهمسانی واریانس از آزمون والدتعدیل شده استفاده شده است، که این امر نیز بیانگر وجود ناهمسانی واریانس در جملات اخلال می‌باشد، این مشکل در تخمین نهایی مدل با روش حداقل مربعات تعمیم یافته رفع شده است و در نهایت به منظور بررسی استقلال خطاها از یکدیگر از آزمون وولدريج استفاده گردید. با توجه به نتایج حاصله این آزمون می‌توان گفت که مدل‌ها از خودهمبستگی سریالی برخوردار است. در نهایت این مشکل در تخمین نهایی مدل‌ها نیز با اجرای دستور رفع خودهمبستگی مرتفع شده است. نتایج آزمون-های فوق در پایان جداول نتیجه آزمون هر فرضیه ارائه شده است.

تحلیل نتایج آزمون فرضیه اول پژوهش

نتایج حاصل از برازش مدل اول پژوهش در جدول ۴ ارائه شده است که نشان می‌دهد ناهمگونی دانش مدیران بر لحن خوشبینانه گزارش‌های توضیحی مدیران تاثیر مستقیم دارد. همچنین متغیرهای رشد فروش، ارزش بازار به دفتری دارایی‌ها، جریان نقد عملیاتی و بازده دارایی‌ها رابطه مستقیم و معناداری با متغیر وابسته دارند، درحالی که متغیر اهرم مالی رابطه

معکوس و معناداری با متغیر وابسته دارد. ضریب تعیین برابر با ۲۷ درصد می‌باشد که نشان می‌دهد متغیرهای مستقل و کنترلی موجود در مدل توانسته‌اند ۲۷ درصد از تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. برابر با نتایج آماره والد می‌توان گفت که مدل برازش شده از اعتبار کافی برخوردار است. در نهایت عامل تورم واریانس نشان دهنده عدم وجود هم خطی در متغیرهای مدل است.

جدول ۴- تاثیر ناهمگونی دانش مدیران بر لحن خوشبینانه گزارش‌های توضیحی

متغیرها	نماد	ضرایب	خطای استاندارد	آماره z	سطح معناداری	هم خطی
ناهمگونی دانش مدیران	WB	۰,۰۱۹	۰,۰۰۷	۲,۶۰	۰,۰۰۹	۲,۳۲
استقلال هیئت مدیره	IND	-۰,۰۰۲	۰,۰۱۱	-۰,۲۱	۰,۸۳۲	۱,۱۸
مالکیت نهادی	InstOwn	-۰,۰۰۰۳	۰,۰۱۶	-۰,۰۲	۰,۹۸۳	۲,۲۸
اندازه شرکت	Size	۰,۰۰۱	۰,۰۰۲	۰,۶۳	۰,۵۲۷	۱,۱۱
اهرم مالی	Lev	-۰,۰۳۹	۰,۰۱۹	-۲,۰۶	۰,۰۴۰	۱,۷۰
سن شرکت	Age	-۰,۰۰۹۹	۰,۰۱۰۶	-۰,۹۱	۰,۳۶۱	۱,۰۶
رشد فروش	Growth	۰,۰۱۳	۰,۰۰۶	۱,۹۹	۰,۰۴۶	۱,۲۱
ارزش‌بازاریه‌دفتری دارایی‌ها	MTB	۰,۰۰۳	۰,۰۰۱	۲,۱۴	۰,۰۳۲	۱,۴۰
جریان نقد عملیاتی	CFO	۰,۱۸۰۴	۰,۰۲۱	۸,۵۸	۰,۰۰۰	۱,۴۱
بازده دارایی‌ها	ROA	۰,۱۱۶	۰,۰۳۴	۳,۴۰	۰,۰۰۱	۲,۶۲
C		۰,۰۶۰۳	۰,۰۵۶	۱,۰۶	۰,۲۸۷	----
ضریب تعیین		۰,۲۷۲۲				
آماره والد		۲۴۴,۸۵				
سطح معناداری		۰,۰۰۰۰				
آماره آزمون چاو	۱۳,۲۴	سطح معناداری	۰,۰۰۰۰	پذیرش الگوی داده‌های تابلویی		
آماره آزمون هاسمن	۲۹,۲۷	سطح معناداری	۰,۰۰۰۶	اثرات ثابت عرض از مبدا		
آماره والد تعدیل شده	۴۳۶۵۰,۴۴	سطح معناداری	۰,۰۰۰۰	وجود ناهمسانی واریانس		
آماره وولدریچ	۳۳,۳۹۱	سطح معناداری	۰,۰۰۰۰	وجود خودهمبستگی سریالی		

تحلیل نتایج آزمون فرضیه دوم پژوهش

نتایج حاصل از برازش مدل دوم پژوهش در جدول ۵ ارائه شده است، که نشان می‌دهد ناهمگونی دانش مدیران بر مدیریت سود تاثیر مستقیم دارد. همچنین متغیرهای اهرم مالی، ارزش بازار به دفتری دارایی‌ها و بازده دارایی‌ها رابطه مستقیم و معناداری با متغیر وابسته دارند، این در حالی است که متغیر جریان نقد عملیاتی رابطه معکوس و معناداری با متغیر وابسته دارد. ضریب تعیین برابر با ۱۴ درصد می‌باشد که نشان می‌دهد متغیرهای مستقل و کنترلی موجود در مدل توانسته‌اند ۱۴ درصد از تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. برابر با نتایج آماره والد می‌توان گفت که مدل برازش شده از اعتبار کافی برخوردار است. در نهایت عامل تورم واریانس نشان دهنده عدم وجود هم خطی در متغیرهای مدل است.

جدول ۵- تاثیر ناهمگونی دانش مدیران بر مدیریت سود

متغیرها	نماد	ضرایب	خطای استاندارد	آماره z	سطح معناداری	هم خطی
ناهمگونی دانش مدیران	WB	۰,۰۵۵	۰,۰۱۲	۴,۵۹	۰,۰۰۰	۲,۳۲
استقلال هیئت مدیره	IND	۰,۰۲۰۲	۰,۰۲۵	۰,۷۸	۰,۴۳۳	۱,۱۸
مالکیت نهادی	InstOwn	۰,۰۲۴	۰,۰۳۱	۰,۷۹	۰,۴۲۸	۲,۲۸
اندازه شرکت	Size	۰,۰۰۰۳	۰,۰۰۴	۰,۰۷	۰,۹۴۷	۱,۱۱
اهرم مالی	Lev	۰,۰۶۴	۰,۰۲۶	۲,۴۵	۰,۰۱۴	۱,۷۰
سن شرکت	Age	-۰,۰۰۶	۰,۰۱۲	-۰,۵۱	۰,۶۰۹	۱,۰۶
رشد فروش	Growth	-۰,۰۰۱	۰,۰۰۶	-۰,۲۹	۰,۷۷۴	۱,۲۱
ارزش بازار به دفتری دارایی‌ها	MTB	۰,۰۱۰۵	۰,۰۰۳	۲,۹۱	۰,۰۰۴	۱,۴۰
جریان نقد عملیاتی	CFO	-۰,۱۳۸	۰,۰۶۴	-۲,۱۶	۰,۰۳۱	۱,۴۱
بازده دارایی‌ها	ROA	۰,۲۴۲	۰,۰۴۸	۴,۹۹	۰,۰۰۰	۲,۶۲
C		۰,۰۴۳	۰,۰۸۰۶	۰,۵۳	۰,۵۹۴	---
ضریب تعیین		۰,۱۴۸۶				
آماره والد		۸۱,۰۹				
سطح معناداری		۰,۰۰۰۰				
آماره آزمون چاو	۲,۱۵	سطح معناداری	۰,۰۰۰۰	پذیرش الگوی داده‌های تابلویی		
آماره آزمون هاسمن	۲۶,۴۵	سطح معناداری	۰,۰۰۳۲	اثرات ثابت عرض از مبدا		
آماره والد تعدیل شده	۷۳۵۰,۷۶	سطح معناداری	۰,۰۰۰۰	وجود ناهمسانی واریانس		
آماره وولدریج	۲,۵۵۲	سطح معناداری	۰,۱۱۲۷	عدم وجود خودهمبستگی سریالی		

تحلیل نتایج آزمون فرضیه سوم پژوهش

نتایج حاصل از برازش مدل دوم پژوهش در جدول ۶ ارائه شده است، که نشان می‌دهد مدیریت سود بر لحن خوشبینانه گزارش‌های توضیحی مدیران تاثیر مستقیم دارد. همچنین متغیرهای ارزش بازار به دفتری دارایی‌ها، جریان نقد عملیاتی و بازده دارایی‌ها رابطه مستقیم و معناداری با متغیر وابسته دارند. ضریب تعیین برابر با ۲۰ درصد می‌باشد که نشان می‌دهد متغیرهای مستقل و کنترلی موجود در مدل توانسته‌اند ۲۰ درصد از تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. برابر با نتایج آماره والد می‌توان گفت که مدل برازش شده از اعتبار کافی برخوردار است. در نهایت عامل تورم واریانس نشان دهنده عدم وجود هم خطی در متغیرهای مدل است.

جدول ۶- تاثیر مدیریت سود بر لحن خوشبینانه گزارش‌های توضیحی

متغیرها	نماد	ضرایب	خطای استاندارد	آماره Z	سطح معناداری	هم خطی
مدیریت سود	DA	۰,۰۴۰۱	۰,۰۱۷	۲,۳۵	۰,۰۱۹	۱,۱۷
استقلال هیئت مدیره	IND	-۰,۰۰۵	۰,۰۱۱	-۰,۴۲	۰,۶۶۴	۱,۰۳
مالکیت نهادی	InstOwn	-۰,۰۰۱	۰,۰۱۹	-۰,۰۷۷	۰,۹۴۷	۱,۱۳
اندازه شرکت	Size	-۰,۰۰۰۶	۰,۰۰۲	-۰,۲۷	۰,۷۹۱	۱,۱۰
اهرم مالی	Lev	-۰,۰۳۱	۰,۰۱۹	-۱,۶۵	۰,۰۹۹	۱,۷۱
سن شرکت	Age	-۰,۰۱۵	۰,۰۱۲	-۱,۲۷	۰,۲۰۳	۱,۰۵
رشد فروش	Growth	۰,۰۰۶	۰,۰۰۷	۰,۸۷	۰,۳۸۴	۱,۲۷
ارزش بازار به دفتری دارایی‌ها	MTB	۰,۰۰۳	۰,۰۰۱	۲,۱۲	۰,۰۳۴	۱,۴۱
جریان نقد عملیاتی	CFO	۰,۲۱۶	۰,۰۲۲	۹,۵۲	۰,۰۰۰	۱,۴۳
بازده دارایی‌ها	ROA	۰,۰۷۴	۰,۰۳۲	۲,۲۸	۰,۰۲۳	۲,۶۸
C		۰,۱۱۰۸	۰,۰۶۳	۱,۷۴	۰,۰۸۱	---
ضریب تعیین		۰,۲۰۸۰				
آماره والد		۲۱۱,۷۰				
سطح معناداری		۰,۰۰۰۰				
آماره آزمون چاو	۱۳,۲۴	سطح معناداری	۰,۰۰۰۰	پذیرش الگوی داده‌های تابلویی		
آماره آزمون هاسمن	۲۸,۵۴	سطح معناداری	۰,۰۰۱۵	اثرات ثابت عرض از مبدا		
آماره والد تعدیل شده	۴۱۵۳۱,۸۲	سطح معناداری	۰,۰۰۰۰	وجود ناهمسانی واریانس		

متغیرها	نماد	ضرایب	خطای استاندارد	آماره Z	سطح معناداری	هم خطی
آماره وولدریج	۳۳,۴۶۳	سطح معناداری	۰.۰۰۰۰	وجود خودهمبستگی سریالی		

تحلیل نتایج آزمون فرضیه چهارم پژوهش

در فرضیه چهارم پژوهش نقش میانجی گری مدیریت سود در رابطه بین ناهمگونی دانش مدیران و لحن خوشبینانه گزارش های توضیحی سالانه مورد بررسی قرار گرفته است. بدین منظور جهت آزمون معناداری نقش متغیر میانجی در فرضیه چهارم براساس نتایج بدست آمده از برازش و نتایج مدل های ۲ و ۳ از آزمون سوبل استفاده شده است که نتایج آن در جدول ۷ ارائه گردیده است. بدین ترتیب تخمین ارتباط بین ناهمگونی دانش مدیران با مدیریت سود، در مدل دوم انجام گرفته و نتایج بیان داشت بین این متغیرها ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد. با توجه به جدول شماره ۵، ضریب مسیر میان متغیر مستقل و میانجی ۴,۵۹ بدست آمد. از طرفی دیگر تخمین ارتباط بین مدیریت سود با لحن خوشبینانه گزارش های توضیحی مدیران، در فرضیه سوم انجام گرفته و وجود ارتباط مثبت و معنادار بین این دو متغیر نیز تایید شده است. بدین ترتیب با توجه به جدول شماره ۶، ضریب مسیر میان متغیر میانجی و وابسته ۲,۳۵ بدست آمد.

جدول ۷- اثر میانجی مدیریت سود بر رابطه ناهمگونی دانش و لحن خوشبینانه گزارش های توضیحی

نوع آزمون	آماره آزمون	سطح معناداری	نتیجه
آزمون سوبل	۲/۰۹۱	۰/۰۳۶	تایید نقش میانجی
آزمون آرویان	۲/۰۵۳	۰/۰۴۰	
آزمون گودمن	۲/۱۳۲	۰/۰۳۲	

در نهایت با توجه به اینکه آماره سوبل (مدیریت سود) ۲/۰۹۱ و سطح معناداری آنها کمتر از ۵ درصد (۰/۰۳۶) است، بنابراین فرضیه چهارم پژوهش پذیرفته می شود. یعنی اثر میانجی مدیریت سود بر ارتباط بین ناهمگونی دانش مدیران و لحن خوشبینانه گزارش های توضیحی سالانه معنادار است. مطابق با جدول ۷ نتایج آزمون های دیگر نیز با وجود سطح معناداری

کمتر از ۵ درصد، بیانگر وجود رابطه مثبت نقش میانجی‌گری مدیریت سود در رابطه بین ناهمگونی دانش مدیران و لحن خوشبینانه گزارش‌های توضیحی است.

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به اینکه در گزارش‌های حسابداری همیشه انتخاب‌های زیادی وجود دارد که این انتخاب‌ها را مدیر به عنوان تنظیم کننده آن انجام می‌دهد، می‌توان درجاتی از اختیار را در این نوع گزارش‌ها در رابطه با محتوای گزارش و حتی شکل آن مشاهده نمود. بنابراین مدیران در انتخاب واژه‌ها که نمایانگر لحن و نحوه بیان گزارش‌هاست، آزادی عمل داشته و این موضوع می‌تواند نهایتاً بر برداشت استفاده‌کنندگان از اطلاعات تأثیرگذار باشد. ناهمگونی دانش مدیران، عاملی مهم در انتخاب لحن گزارش‌های توضیحی می‌باشد و این بدان معنی است که می‌تواند اثرات مثبتی بر لحن گزارش‌های مالی مدیران داشته باشد. یافته‌های فرضیه اول پژوهش بیانگر آن است که تمایز دانش مدیران می‌تواند عاملی تأثیرگذار بر لحن خوشبینانه گزارش‌های توضیحی مدیریت باشد. این موضوع نشان می‌دهد که هرچه سطح تحصیلات، سابقه کاری، سیاسی و مالی مدیران شرکت‌ها متفاوت‌تر باشد، استفاده از لحن مثبت در گزارش‌های توضیحی سالانه افزایش می‌یابد. شاید این موضوع بدان جهت باشد که چنین مدیرانی ریسک‌گریزتر بوده و با توجه به نگرانی از آینده شرکت، تلاش بیشتری برای مثبت جلو دادن شرایط شرکت می‌نمایند، بنابراین تمایز در دانش مدیران باعث می‌شود تصویری غیرعادی از وضعیت شرکت به استفاده‌کنندگان از اطلاعات مخابره شود. نتایج حاصل از این فرضیه منطبق با نتیجه پژوهش‌های (Sun et al (2022); Hasan (2020); صفرزاده بندری و همکاران (۱۴۰۳) فتاحی نافچی و همکاران (۱۴۰۲) است.

مدیریت سود را می‌توان مجموعه‌ای از اقداماتی آگاهانه منطبق با اصول و رویه‌های حسابداری دانست که می‌تواند نهایتاً منجر به گزارش سود در جهت تأمین اهداف خاص مدیر باشد. براین اساس مدیران با دانشی متفاوت، می‌توانند نقشی مهم در کیفیت ارائه اطلاعات داشته باشند، این در حالی است که در صورت کسب عملکردی ضعیف به احتمال زیاد از

انگیزه کافی نیز به منظور انجام فعالیت‌هایی متقلبانه برخوردارند. بدین ترتیب با انجام تعدیل‌های نامناسب مفروضات و تغییر در قضاوت‌ها، از طریق دستکاری سود اقدام به تقلب در گزارش‌های مالی می‌نمایند. یافته‌های فرضیه دوم پژوهش بیانگر آن است که تمایز دانش مدیران می‌تواند عاملی تأثیرگذار بر مدیریت سود در شرکت‌ها باشد. این بدان معنی است که هرچه سطح تحصیلات، سابقه کاری، سیاسی و مالی مدیران شرکت‌ها متفاوت تر باشد، مدیریت سود در شرکت‌ها افزایش می‌یابد. بنابراین، مدیریت سود می‌تواند متأثر از ناهمگونی دانش مدیران باشد. نتایج موافق با انگیزه‌های قراردادی (پاداش) مدیران بوده و با نتایج پژوهش‌های رضایی و ویسی حصار (۱۳۹۳)، جهان‌داری و همکاران (۱۴۰۱) و Morck & Yeung (2004) همسو می‌باشد. از سویی دیگر مخالف با پژوهش Wang et al (2017) و خدادادی و همکاران (۱۳۹۹) می‌باشد.

از آنجایی که تحریف اطلاعات مالی با امکان کشف توسط حسابرسان مواجه است، راحت‌ترین راه برای مدیران به منظور کنترل ادراک استفاده‌کنندگان تغییر در لحن گزارش‌های توضیحی است. چرا که گزارش‌های توضیحی در ایران مورد اظهار نظر رسمی حسابرسان قرار نگرفته و گزارشی بدین منظور توسط حسابرسان منتشر نمی‌گردد و حتی متهم نمودن مدیران به استفاده غیراخلاقی از واژگان مثبت یا منفی بسیار مشکل است. براین اساس در ارائه گزارش‌های توضیحی استفاده از واژه‌های مثبت بیشتر مورد تأکید مدیران است، تا وضعیت احتمالی بد شرکت را خوب جلوه دهند. یافته‌های فرضیه سوم پژوهش بیانگر آن است که مدیریت سود تأثیر مثبت و معناداری بر لحن خوشبینانه گزارش‌های توضیحی سالانه دارد. این بدان معناست که هرچه کیفیت گزارشگری مالی شرکت‌ها در سطح پایین‌تری قرار داشته باشد، مدیران در گزارش‌های سالانه خود از واژگان مثبت بیشتری استفاده می‌نمایند. به عبارت دیگر مدیران با انحراف ادراک استفاده‌کنندگان به دنبال پنهان نمودن عملکرد نامطلوب احتمالی خود می‌باشند. این موضوع موافق با تئوری فرصت طلبانه مدیران است. بنابراین نتایج این فرضیه مطابق با نتایج پیش‌بینی شده در مبانی نظری پژوهش است و همسو با یافته‌های Iatridis (2016); Nacashima & Zibart (2016); Huang et al (2014)، پورکریم

و همکاران (۱۳۹۷)، میرعلی، غلامی مقدم و حصارزاده (۱۳۹۷) و رهنمای رودپشتی و محسنی (۱۳۹۷) می باشد. از سویی دیگر مخالف با پژوهش (Ajina et al (2016) است.

مدیران با تغییر رویه ها و دستکاری ارقام تعهدی، در تلاش اند تا بتوانند عملکرد شرکت را مطلوب نشان داده و لحن گزارش های سالانه را به صورت مطلوب و مثبت نشان دهند. این درحالی است که هدف استانداردهای گزارشگری ارائه یک گزارش بی طرفانه و منصفانه است که موجب اطمینان و اعتماد در بازار سرمایه بوده و نفع استفاده کنندگان و شرکت ها را تضمین نماید. در حقیقت مدیران تمایل دارند از مدیریت سود به منظور انتقال اطلاعات استفاده نمایند (He et al., 2024). براین اساس این احتمال وجود دارد مدیرانی که در گزارش های مالی سالانه خود اقدام به مدیریت سود نموده باشند از طریق افشای مثبت اطلاعات توضیحی سعی در کتمان نتایج بدست آمده داشته باشند. این موضوع نشان دهنده منفعت طلبی این چنین مدیرانی است که از طریق افشای غیر واقعی اطلاعات به دنبال کاهش توانایی استفاده کنندگان در تحلیل اطلاعات می باشند. یافته های فرضیه چهارم پژوهش بیانگر آن است که مدیریت سود می تواند نقشی میانجی در ارتباط بین تمایز دانش مدیران و لحن گزارش های توضیحی سالانه داشته باشد. این بدان معناست که مدیریت سود اثر ناهمگونی دانش مدیران بر خود را در لحن گزارش های مالی مدیران به طور معناداری نمایان می کند.

نتایج پژوهش حاضر ضمن ارائه دیدگاهی متفاوت نسبت به نقش تیم مدیریت ارشد شرکت، اطلاعات مفیدی در جهت غنای ادبیات موجود در زمینه نقش رهبری استراتژیک مدیران ارشد و ارائه افشای گزارش های سالانه هیئت مدیره ارائه می نماید. این موضوع، منجر به بهینه سازی ساختار تیم مدیریت ارشد گردیده و به شرکت ها در تصمیم گیری بهتر به منظور بهبود عملکرد خود کمک خواهد کرد. باتوجه به مطالب فوق، به سرمایه گذاران و سهامداران پیشنهاد می شود در تصمیم های سرمایه گذاری، لحن گزارش های مالی را نیز تحلیل نموده و به ترکیب اعضای هیئت مدیره به عنوان عاملی تاثیرگذار بر گزارش های مالی توجه ای خاص داشته باشند. همچنین به نهادهای قانونگذار، بورس اوراق بهادار و استانداردگذاران حسابداری پیشنهاد می شود در تدوین استانداردها و قوانین جدید و نیز در خصوص ارائه اطلاعات و گزارش های مالی خواناتر و آسان، چارچوب مشخصی برای تدوین گزارش های

توضیحی با واژگان مشخص طراحی کرده و شرکت‌ها را ملزم به ارائه گزارشگری مالی یکپارچه نمایند. همچنین به استناد نظریه بیمه ضمن جلب نظر حساب‌رسان به تاثیر ناهمگونی تیم مدیران ارشد بر نحوه افشای گزارش‌های مالی شرکت، پیشنهاد می‌گردد حساب‌رسان در یکی از بندهای گزارش حسابرسی (مانند بند گزارش در مورد سایر اطلاعات) نسبت به افشای ساختار تیم مدیران ارشد و لحن بکار رفته در گزارش‌های توضیحی سالانه مدیران در کنار ارائه عملکرد شرکت‌ها اظهار نظر نمایند. در نهایت مطابق با نظریه نظارت و انتظارات عقلایی که اساس تقاضا به نظارت را تشکیل می‌دهد به کمیته حسابرسی و هیئت مدیره نیز پیشنهاد می‌گردد جهت کاهش عدم تقارن اطلاعاتی، کاهش هزینه‌های نمایندگی و افزایش ارزش شرکت نسبت به حسابرسی لحن گزارش‌های توضیحی استقبال نموده و آن را در قالب گزارشی افشا نمایند. باتوجه به مطالب فوق پیشنهاد می‌گردد که پژوهشگران آتی ارتباط ناهمگونی دانش مدیران را با سایر متغیرهای همچون انگیزهای تقلب در مدیران، ویژگی‌های فردی و رفتاری آنها و همچنین اهرم مالی و وضعیت مالیاتی شرکت را بر لحن غیرعادی گزارش‌های توضیحی مدیران مورد بررسی قرار دهند.

تعارض منافع

نویسنده‌گان هیچ گونه تعارض منافع ندارند.

ORCID

Mahdi Saghafi

<http://orcid.org/0000-0001-6329-1202>

Azam Pouryousof

<http://orcid.org/0000-0002-2316-0483>

Fatemeh Dastgerdi

<https://orcid.org/0009-0001-0721-3856>

منابع

اکبرلو، الناز؛ زینالی، مهدی؛ علی نژادساروکلایی، مهدی؛ برادران حسن زاده، رسول. (۱۴۰۱). تأثیر سوبه‌های رفتاری مدیران بر لحن خوش‌بینانه گزارشگری مالی. توسعه و سرمایه. ۷(۲)، ۱۱۱-۱۳۰. 10.22103/JDC.2022.19273.1227

پله، مولود؛ ایزدی نیا، ناصر؛ امیری، هادی (۱۳۹۸). بررسی تأثیر لحن گزارش‌های فعالیت هیئت‌مدیره بر عملکرد آتی شرکت‌ها مبتنی بر دو دیدگاه علامت‌دهی و رفتار فرصت‌طلبانه مدیران. فصلنامه دستاوردهای حسابداری ارزشی و رفتاری. ۴ (۸): ۳۱-۳۱. 10.29252/aapc.4.8.1

پورکریم، محمد؛ جبارزاده کنگرلویی، سعید؛ بحری ثالث، جمال؛ قلاوندی، حسن. (۱۳۹۷). تأثیر مدیریت سود بر لحن گزارشگری مالی در نظام حسابداری ایران. نشریه پژوهش‌های حسابداری مالی. ۱۰(۳). ۲۱-۴۴. 10.22108/FAR.2018.112473.1300.۴۴-۲۱

پوریوسف، اعظم؛ نصیرزاده، فرزانه؛ ثقفی، مهدی. (۱۴۰۲). تحریف‌های کشف شده حسابرسی و لحن گزارشگری مدیران: نقش میانجی کیفیت گزارشگری مالی. دانش حسابرسی. ۲۳ (۹۳): ۲۴۵-۲۷۳. <http://danesh.dmk.ir/article-1-3075-fa.html>

پیری، پرویز؛ دیدار، حمزه؛ دایریگانه، سیما. (۱۳۹۳). بررسی تأثیر توانایی مدیریت بر کیفیت گزارشگری مالی در طول چرخه عمر شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. نشریه پژوهش‌های حسابداری مالی. ۶(۳). ۹۹-۱۱۸. 20.1001.1.23223405.1393.6.3.8.2

ثقفی، مهدی؛ فغانی، مهدی؛ نونهال نهر، علی‌اکبر؛ بشیری‌منش، نازنین. (۱۴۰۱). کیفیت گزارشگری مالی، مدیریت لحن گزارش‌های سالانه و حق‌الزحمه غیرعادی حسابرسی. دانش حسابداری و حسابرسی. مدیریت. ۱۱(۴۴). ۱۵۹-۱۷۵. https://www.jmaak.ir/article_.html?lang=en

جبارزاده کنگرلویی، سعید؛ متوسل، مرتضی؛ یعقوب، بهنمون (۱۳۹۸). تأثیر مدیریت سود و محدودیت مالی بر خوانایی گزارشگری مالی. فصلنامه بورس اوراق بهادار، ۱۲(۴۶)، ۵-۲۵. 10.22034/JSE.2019.11152

خدادادی، محسن؛ نونهال نهر، علی‌اکبر؛ مشکى، مهدی؛ خردیار، سینا. (۱۳۹۹). تأثیر دانش ضمنی مدیران بر مدیریت سود در سطوح مختلف نظارت: یک رویکرد رفتاری. پژوهش‌های تجربی حسابداری. ۱۰(۴). ۲۵۳-۲۷۵. 10.22051/JERA.2019.22323.2196.۲۷۵-۲۵۳

خواجوی، شکرالله؛ دهقانی سعدی، علی اصغر؛ گرامی شیرازی، فرزاد. (۱۳۹۵). تأثیر خودشیفتگی مدیران بر مدیریت سود و عملکرد مالی. پیشرفت‌های حسابداری، ۸(۲). ۱۴۹-۱۲۳.

10.22099/JAA.2017.4052

خواجوی، شکراله؛ نصیری فر، هاشم؛ قدیریان آرانی، محمدحسین. (۱۴۰۰). ارتباطات سیاسی و کیفیت اطلاعات حسابداری: شواهدی از تجدید ارائه صورت‌های مالی. مطالعات تجربی

حسابداری مالی، ۱۸(۷۱). ۳۲-۱.

<https://doi.org/10.22054/qjma.2021.49457.2113>

خواجوی، شکراله؛ ویسی حصار، ثریا. (۱۴۰۲). تأثیر قدرت مدیرعامل بر احتمال پرداخت سود سهام: نقش سودآوری و نوسان جریان وجه نقد. مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۲۰(۷۹). ۴۴-۱.

<https://doi.org/10.22054/qjma.2023.75096.2484>

رضایی، فرزین؛ ویسی حصار، ثریا. (۱۳۹۳). اثر روابط سیاسی با دولت بر رابطه بین تمرکز مالکیت با کیفیت گزارشگری مالی و هزینه سهام عادی. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۲۱(۴).

10.22059/ACCTGREV.2014.52903. ۴۷۰-۴۴۹

رهنمای رودپشتی، فریدون؛ محسنی، عبدالرضا (۱۳۹۷). مدیریت، مدیریت نوشتار و مدیریت سود. فصلنامه پژوهش‌های تجربی حسابداری، ۸(۲). ۵۲-۲۱.

10.22051/JERA.2017.9465.1242

رهنمای رود پشته، فریدون؛ نیکومرام، هاشم؛ نونهال نهر، علی اکبر (۱۳۹۱). ارزیابی تأثیر رویکردهای قضاوتی و شناختی زبان در گزارش‌های توضیحی حسابداری، بررسی‌های

حسابداری و حسابرسی، ۱۹(۲). ۷۲-۴۷. 10.22059/ACCTGREV.2012.29199

صفرزاده، محمدحسین؛ آسیایی، محمدرضا؛ رضایی فر، زهرا. (۱۴۰۳). رابطه بین ویژگی‌های مدیر مالی و کیفیت گزارشگری مالی. پژوهش‌های تجربی حسابداری، ۱۴(۱). ۱۱۴-۸۹.

10.22051/JERA.2024.45331.3173

طاهری عابد، رضا؛ علی نژاد ساروکلانی، مهدی؛ فغانی ماکرانی، خسرو. (۱۳۹۷). توانایی، دانش مالی مدیران عامل و شفافیت گزارشگری مالی. دانش حسابداری مالی، ۵(۲). ۸۵-

10.30479/JFAK.2018.1440. ۱۱۰

فتاحی نافچی، حسن؛ جودکی، محمد؛ منصوریان، زینب. (۱۴۰۲). تأثیر قدرت مدیرعامل بر خوانایی گزارشگری مالی با در نظر گرفتن نقش تعدیلگری سودآوری و راهبری شرکتی. بررسی‌های

- حسابداری و حسابرسی. ۳۰(۴). ۷۲۵-۷۴۶.
- 10.22059/ACCTGREV.2024.364836.1008854
- فروغی، داریوش؛ حمیدیان، نرگس؛ محمدیان، مینا. (۱۳۹۴). تاثیر معیارهای کیفیت سود بر مازاد بازده سهام. مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۱۲(۴۸). ۱-۲۸.
- <https://doi.org/10.22054/qjma.2016.4048>
- محسنی، عبدالرضا؛ رهنمای رودپشتی، فریدون (۱۳۹۸). عملکرد مالی و کارکردهای مدیریت لحن نوشتار در گزارشگری مالی. پژوهش های تجربی حسابداری، ۹(۴)، ۲۹-۴۸.
- 10.22051/JERA.2017.10039.1286
- مشایخ، شهناز؛ اربابی، زهرا؛ رحیمی فر، معصومه. (۱۳۹۲). بررسی انگیزه های مدیریت سود. حسابداری و منافع اجتماعی. ۳(۲). ۵۳-۷۰. 10.22051/IJAR.2014.460
- مظلومی، نادر؛ لطیفی، فریاد؛ آسیابی، هیوا. (۱۳۸۶). بررسی رابطه ریسک پذیری مدیران با عملکرد سازمان ها در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. مطالعات مدیریت بهبود و تحول. ۱۸(۵۶). ۷۱-۹۲. 20.1001.1.22518037.1386.18.56.4.2.۹۲-۷۱
- میرعلی، مهدیه؛ غلامی مقدم، فایزه؛ حضارزاده، رضا (۱۳۹۷). بررسی رابطه لحن گزارشگری مالی با عملکرد آتی شرکت و بازده بازار. مجله دانش حسابداری مالی. ۵(۳). ۸۱-۹۸.
- 10.30479/JFAK.2018.1513
- نیکبخت، محمدرضا، جهان دوست مرغوب، مهران، ویسی حصار، ثریا. (۱۴۰۰). قدرت مدیرعامل، کیفیت حسابرسی و معیارهای ارزیابی عملکرد مالی شرکت ها. دانش حسابرسی. ۲۱ (۸۵)
- <http://danesh.dmk.ir/article-1-2492-fa.html>. ۴۵۴-۴۸۶
- واعظ، سیدعلی؛ آرمن، سیدعزیز؛ شیهه، سکینه (۱۳۹۷). کیفیت اطلاعات حسابداری و حق الزحمه غیرعادی حسابرسی. نشریه دانش حسابرسی. ۱۸(۷۳). ۲۹-۵۳.
- <http://danesh.dmk.ir/article-1-2067-fa.html>

References

- Amason A. C., Shrader R. C., & Tompson G. H. (2006). Newness and novelty: Relating top management team composition to new venture performance. *Journal of Business Venturing*, 21(1), 125-148. <https://doi.org/10.1016/j.jbusvent.2005.04.008>
- Ajina, A., Laouiti, M., & Msolli, B. (2016). Guiding through the Fog: Does annual report readability reveal earnings management? *Research in International Business and Finance*, 38, 509-516. <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2016.07.021>

- Arslan-Ayaydin, Ö., Boudt, K., & Thewissen, J. (2016). Managers set the tone: Equity incentives and the tone of earnings press releases. *Journal of Banking & Finance*, 72: 132-147. <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2015.10.007>
- Ashton, R. H., Willingham, J. J., & Elliott, R. K. (1987). An empirical analysis of audit delay. *Journal of Accounting Research*. 25(2): 275-292. 10.2307/2491018
- Bagaeva, A. (2010). The quality of published accounting information in Russia, *International Research Journal of Finance and Economics*, 63, 71-77. <http://herkules.oulu.fi/isbn9789514261985/>
- Barkema, H. G., & Shvyrkov, O. (2007). Does top management team diversity promote or hamper foreign expansion? *Strategic Management Journal*, 28(7), 663–680. <https://doi.org/10.1002/smj.604>
- Balakrishnan, R., Qiu, X. Y., & Srinivasan, P. (2010). On the predictive ability of narrative disclosures in annual reports. *European Journal of Operational Research*, 202(3): 789-801. <https://doi.org/10.1016/j.ejor.2009.06.023>
- Carpenter M. A., & Fredrickson J. W. (2001). Top management teams, global strategic posture, and the moderating role of uncertainty. *The Academy of Management Journal*, 44(3), 533–545. DOI:10.2307/3069368
- Carlsson, S., & Lamti, R. (2015). Tone Management and Earnings Management. School of Business, Economics and Law. Gothenburg University, Master Degree Project. 18. https://gupea.ub.gu.se/bitstream/handle/2077/39782/gupea_2077_39782_1.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Chen, H., Hua, Sh. & Sun, X. Ch. (2018). CEO Age and the Persistence of Internal Control Deficiencies. *Journal of Accounting and Finance*, 18(7), 24-49. <https://doi.org/10.33423/jaf.v18i7.459>
- Chen, J., & Cumming, D., & Hou, W., & Lee, E. (2016). CEO Accountability for Corporate Fraud: Evidence from the Split Share Structure Reform in China. *Journal of Business Ethics*, 138(4), 787–806. DOI: 10.1007/s10551-014-2467-2
- Cox T. H., & Blake S. (1991). Managing cultural diversity: Implications for organizational competitiveness. *Academy of Management Perspectives*, 5, 45–56, <https://doi.org/10.5465/ame.1991.4274465>
- Cui, Y., Zhang, Y., Guo, J., Hu, H., & Meng, H. (2019). Top management team knowledge heterogeneity, ownership structure and financial performance: Evidence from Chinese IT listed companies. *Technological Forecasting & Social Change*. 140, 14_21. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2018.12.008>

- Davis, A. K., Piger, J. M., & Sedor, L. M. (2012). Beyond the numbers: Measuring the information content of earnings press release language. *Contemporary Accounting Research*, 29(3), 845–868. <https://doi.org/10.1111/j.1911-3846.2011.01130.x>
- Davis, D. M., & Brennan, N. M. (2007). Discretionary disclosure strategies in corporate narratives: Incremental information or impression management? *Journal of Accounting Literature*, 45(26), 116-195. <https://ssrn.com/abstract=1089447>
- Dechow, P. M., Sloan, R. G. & Sweeney, A. P. (1995). Detecting Earnings Management", the *Accounting Review*, 70, 193-225. <https://www.jstor.org/stable/248303>
- Cannella, B., Finkelstein, S., & Hambrick, D. C. (2009). *Strategic Leadership: Theory and Research on Executives, Top Management Teams, and Boards*, Strategic Management Series. DOI:10.1093/acprof:oso/9780195162073.001.0001
- Francis, J., LaFond, P. M., Olsson and K. S. chipper. (2004). Costs of Equity and Earnings Attributes. *The Accounting Review*, Vol. 79, No. 4, pp. 967–1,010. DOI:10.2308/accr.2004.79.4.967
- Fung, M. K. (2015). Cumulative prospect theory and managerial incentives for fraudulent financial reporting. *Contemporary Accounting Research*, 32(1): 55-75. <https://doi.org/10.1111/1911-3846.12074>
- Goel, S., & Gangolly, J. (2012). Beyond the numbers: Mining the annual reports for hidden cues indicative of financial statement fraud. *Intelligent Systems in Accounting, Finance and Management*, 19(2): 75-89. <https://doi.org/10.1002/isaf.1326>
- Hasan, M.M. (2020). Readability of narrative disclosure in 10-K reports: Does managerial ability matter? *European Accounting Review*, 29(1), 147–168. DOI: 10.1080/09638180.2018.1528169
- Hambrick, D.C., & Mason, P.A. (1984). Upper Echelons: The Organization as a Reflection of Its Top Managers. *Acad. Manag. Rev*, 9(2), 193–206. <https://doi.org/10.5465/amr.1984.4277628>
- Hajek, P., Olej, V., & Myskova, R. (2014). Forecasting corporate financial performance using sentiment in annual reports for stakeholders' decision-making. *Technological and Economic Development of Economy*, 20(4), 721-738. DOI:10.3846/20294913.2014.979456
- Henry, E., & Leone, A.J. (2016). Measuring qualitative information in capital markets research: Comparison of alternative methodologies to measure disclosure tone. *The Accounting Review*, 91(1), 153-178. DOI:10.2308/accr-51161
- Henry, E. (2008). Are investors influenced by how earnings press releases are written? *The Journal of Business Communication*, 45(4), 363–407. <https://doi.org/10.1177/0021943608319388>

- He, X., Sibó, W., Liu, H. & Liu, J. (2024). Heterogeneous risk disclosure and earnings management motivation: evidence from China's IPO market, *Nankai Business Review International*, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print. <https://doi.org/10.1108/NBRI-01-2024-0009>.
- Herrmann, P., & Datta, D. K. (2005). Relationships between Top Management Team Characteristics and International Diversification: an Empirical Investigation. *British Journal of Management*, 16(1), 69–78. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8551.2005.00429.x>
- Hitt, M.A. & Ireland, R.D. (2000). The intersection of entrepreneurship and strategic management research. In *Handbook of Entrepreneurship*, 22–60, Sexton, D.L. and Landstrom, H.A. (eds.). Blackwell: Oxford.
- Huang, X., Teoh, S. H., & Zhang, Y. (2014). Tone management. *The Accounting Review*, 89(3), 1083–1113. <https://doi.org/10.2308/accr-50684>
- Iatridis, G. E. (2016). Financial Reporting Language in Financial Statements: Does Pessimism Restrict the Potential for Managerial Opportunism?. *International Review of Financial Analysis*. 45(3), 1–17. <https://doi.org/10.1016/j.irfa.2016.02.004>
- Jackson, S. E., May, K. A., & Whitney, K. (1995). Understanding the dynamics of diversity in decision making teams. In R. A. Guzzo & E. Salas (Eds.), *Team decision making effectiveness in organizations* (pp. 204–261). San Francisco, CA: Jossey-Bass. <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=3519478>
- Joshi, A., & Roh, H. (2009). The role of context in work team diversity research: A metaanalytic review. *Academy of Management Journal*, 52(3), 599–627. <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=3877713>
- Kiyak, M., Bozaykut, T., Gorpiuar, G., & Aktas, E. (2011). Strategic leadership styles and organization financial performance: A qualitative study on private hospitals. 7th international strategic management conference, *Procedia social and behavioral sciences*, 24, 1521–1529. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.09.090>
- Lee H. J., Park J. M., & Chung C. (2022). CEO compensation, governance structure, and foreign direct investment in conflict-prone countries. *International Business Review*, 31(6), 102031. <https://doi.org/10.1016/j.ibusrev.2022.102031>
- Lo, K., Ramos, F. & Rogo, R. (2017). Earnings management and annual report readability. *Journal of Accounting and Economics*, 63(1), 1–25. <https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2016.09.002>

- Loughran, T. & McDonald, B. (2011). When is a liability not a liability? Textual analysis, dictionaries, and 10-Ks. *Journal of Finance*, 66 (1), 35–65. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6261.2010.01625.x>
- Ma R., Lv W., & Zhao Y. (2022). The impact of TMT experience heterogeneity on enterprise innovation quality: Empirical analysis on Chinese listed companies. *Sustainability*, 14, 16571. <https://doi.org/10.3390/su142416571>
- Morck, R K., & Yeung, B. (2004). Family control and the rent-seeking society. *Entrepreneurship: Theory and Practice*, 28(4): 391-409. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6520.2004.00053.x>
- Murray, A. I. (2007). Top Management Group Heterogeneity and Firm Performance . *Strategic Management Journal*, 10(S1):125 – 141. DOI:10.1002/smj.4250100710
- Naranjo-Gil, D., Hartmann, F., & Maas, V. S. (2008). Top Management Team Heterogeneity, Strategic Change and Operational Performance. 19, 222–234. DOI:10.1111/j.1467-8551.2007.00545.x
- Nacashima, M., & Zibart, D. (2016). Ton at the Top and shifts in Earnings Management. *Journal of Forensic & Investigative Accounting*. 8(2), 1-37. <https://s3.amazonaws.com/web.nacva.com/JFIA/Issues/JFIA-2016-No2-8.pdf>
- Ormiston, M. E., Wong, E. M., & Ha, J. (2022). The role of CEO emotional stability and team heterogeneity in shaping the top management team affective tone and firm performance relationship, *The Leadership Quarterly*, 33(3). 101543. <https://doi.org/10.1016/j.leaqua.2021.101543>.
- Oradi, J, Asiaei, K, & Rezaee, Z. (2020). CEO financial background and internal control weaknesses. *Corp Govern Int Rev*. 28(2), 119– 140. <https://doi.org/10.1111/corg.12305>
- Pitcher, P., Smith, A. D. (2001). TopManagement Team Heterogeneity: Personality, Power, and Proxies. *Organ. Sci.* 12, 19–36. DOI:10.1287/orsc.12.1.1.10120
- Schleicher, T. & Walker, M. (2010). Bias in the tone of forward-looking narratives. *Accounting and Business Research*, 40(4), 371–390. <https://doi.org/10.1080/00014788.2010.9995318>
- Sun, L., Ohnson, G. & Bradley, G. (2022). CEO power and annual report reading difficulty. *Journal of Contemporary Accounting and Economics*, 18(2), 1-21. <https://doi.org/10.1016/j.jcae.2022.100315>
- Van der Vegt, G. S., Van de Vliert, E., & Huang, X. (2005). Location-level links between diversity and innovative climate depend on national power distance. *Academy of Management Journal*, 48(6), 1171–1182. <https://doi.org/10.5465/amj.2005.19573116>

- Wang, Z., Chen, M.H., Chin, C.L., & Zheng, Q. (2017). Managerial ability, political connections, and fraudulent financial reporting. *Journal of Accounting and Public Policy*, 36: 141-162. <https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2017.02.004>
- Wang, H., He, W., & Yang, Y. (2022). Is Heterogeneity Better? The Impact of Top Management Team Characteristics on Enterprise Innovation Performance. *Behavioral Sciences*, 12(6), 164. <https://doi.org/10.3390/bs12060164>
- Wu, Y., Ding, L., Song, X., & Chen, J. (2023). Top Management Team Heterogeneity and the Performance of Cross-Border M&A. *Sage Open*, 13(2). <https://doi.org/10.1177/21582440231182649>
- Xia, T., & Liu, X. (2022). The innovation paradox of TMT political capital in transition economy firms. *J. Bus. Res.* 142, 775–790. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2022.01.011>
- Yang, J. H., & Liu, S. (2017). Accounting Narratives and Impression Management on Social Media. *Accounting and Business Research*, 47(6), 673-694. <https://doi.org/10.1080/00014788.2017.1322936>
- Yuthas, K., Rogers, R., & Dillard, J. F. (2002). Communicative action and corporate annual reports. *Journal of Business Ethics*, 41(2), 141-157. DOI:10.1023/A:1021314626311

References [In Persian]

- Akbarlou, E., Zeynali, M., Alinezhad Sarokolaei, M., & Baradaran Hasanzadeh, R. (2022). The Effect of Behavioral Strains of Managers on Optimistic Tone of Financial Reporting. *Journal of Development and Capital*, 7(2), 111-130. 10.22103/JDC.2022.19273.1227 [In Persian]
- Fatahi Nafchi, H., Joodaki, M., & Mansoorian, Z. (2023). The Impact of CEO Power on Financial Reporting Readability: Exploring the Moderating Influence of Earnings Performance and Corporate Governance. *Accounting and Auditing Review*, 30(4), 725-746. [10.22059/ACCTGREV.2024.364836.1008854](https://doi.org/10.22059/ACCTGREV.2024.364836.1008854) [In Persian]
- Forooghi, D. , Hamidian, N. and Mohammadian2F, M. (2015). The Effect of Earnings Quality Measures on Excess Stock Return. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 12(48), 1-28. <https://doi.org/10.22054/qjma.2016.4048> [In Persian]
- Jabbarzadeh Kangarloui, S., Motavassel, M., & behnamoun, Y. (2019). The Effect of Earnings Management and Financial Constraints on Financial Reporting Readability. *Journal of Securities Exchange*. 12(46). 5-25. [10.22034/JSE.2019.11152](https://doi.org/10.22034/JSE.2019.11152) [In Persian]
- Khajavi, S., Dehghani Sa'di, A., & Gerami Shirazi, F. (2017). CEO narcissism impacts on earnings management and financial performance. *Journal of*

- Accounting Advances, 8(2), 123-149. [10.22099/JAA.2017.4052](https://doi.org/10.22099/JAA.2017.4052) [In Persian]
- khajavi, S., Nasirifar, H., & Ghadirian-Arani, M. (2021). Political Connections and Accounting Information Quality: Evidence from Financial Restatement. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 18(71), 1-32. <https://doi.org/10.22054/qjma.2021.49457.2113> [In Persian]
- khajavi, S., & weysihasar, S. (2023). The CEO Authority Effect on Dividend Payout Probability: The Role of Profitability and Cash Flow Volatility. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 20(79), 1-44. <https://doi.org/10.22054/qjma.2023.75096.2484> [In Persian]
- khodadadi, M., Nonahal Nahr, A., Meshki Miavaghi, M., & Kheradyar, S. (2020). Effects of Manager Tacit Knowledge on Earnings Management Behavior at Different Levels of Monitoring: A behavioral approach. *Empirical Research in Accounting*, 10(4), 253-275. [10.22051/JERA.2019.22323.2196](https://doi.org/10.22051/JERA.2019.22323.2196) [In Persian]
- Mashayekh, S., Arbabi, Z., & Rahimi Far, M. (2013). Study of Earnings Management Incentives. *Journal of Accounting and Social Interests*, 3(2), 53-70. [10.22051/IJAR.2014.460](https://doi.org/10.22051/IJAR.2014.460) [In Persian]
- Mazlumi, N., latifi, F., & aasaai, H. (2007). Risk Taking Behavior of CEO'S and Firm Performance (Companies Registered with Tehran Stock Exchange). *Management Studies in Development and Evolution*, 18(56), 71-92. [20.1001.1.22518037.1386.18.56.4.2](https://doi.org/10.1001.1.22518037.1386.18.56.4.2) [In Persian]
- Mirali, M., Gholami moghaddam, F., & Hesarzadeh, R. (2018). Investigation of the Relationship between Financial Reporting Tone with Future Corporate Performance and Market Return. *Financial Accounting Knowledge*, 5(3), 81-98. [10.30479/JFAK.2018.1513](https://doi.org/10.30479/JFAK.2018.1513) [In Persian]
- Mohseni, A., & rahnamay roodposhti, F. (2020). Financial Performance and Writing Tone Management in Financial Reporting. *Empirical Research in Accounting*, 9(4), 29-48. [10.22051/JERA.2017.10039.1286](https://doi.org/10.22051/JERA.2017.10039.1286) [In Persian]
- Nikbakht, M. R., Jahandoust Margoub, M., & Veisi-Hesar, S. (2021). CEO power, audit quality and corporate financial performance evaluation criteria. *audit knowledge*. 21 (85) :454-486. <http://danesh.dmk.ir/article-1-2492-fa.html> [In Persian]
- Peleh, M., Izadinia, N., & Amiri, H.(2020). The Effect of Tone in Board's Activity Reports on Future Performance Based on Signaling and Opportunistic Approach. 4(8) :1-31. [10.22108/FAR.2018.112473.1300](https://doi.org/10.22108/FAR.2018.112473.1300) [In Persian]
- Piri, P., Didar, H., & KHodayar Yeganeh, S. (2014). Investigating the Effect of Management Ability on the Financial Reporting Quality during Life

- Cycle, of the Companies Listed Companies in Tehran Stock Exchange. Financial Accounting Research, 6(3), 99-118. [20.1001.1.23223405.1393.6.3.8.2](#) [In Persian]
- Pourkarim, M., Jabbarzadeh Kangarlouei, S., Bahri Sales, J., & Galavandi, H. (2018). Impact of Earnings Management on Tone of Financial Reporting in Iranian Accounting System. Financial Accounting Research, 10(3), 21-44. [10.29252/aapc.4.8.1](#) [In Persian]
- Pouryousof, A., Nassirzadeh, F., & Saghafi, M. (2024). Discovered audit distortions and managers' reporting tone: the mediating role of financial reporting quality. audit knowledge. 23 (93) :245-273. <http://danesh.dmk.ir/article-1-3075-fa.html> [In Persian]
- Rezaei, F., & Weysihasar, S. (2014). The effect of political connections with the government on the relationship between ownership concentration with quality of financial reporting and the cost of equity capital. Accounting and Auditing Review, 21(4), 449-470. [10.22059/ACCTGREV.2014.52903](#) [In Persian]
- Rahnamay roodposhti, F., & Mohseni, A. (2018). Management, Writing Management and Earnings Management. Empirical Research in Accounting, 8(4), 21-52. [10.22051/JERA.2017.9465.1242](#) [In Persian]
- Rahnamay Roodposhti, F., Nikoomaram, H. and Nonahal Nahr, A. A. (2012). Evaluating the Effects of Language Judgmental and Cognitive Approaches in Accounting Narratives. Accounting and Auditing Review, 19(2), 47-72. [10.22059/ACCTGREV.2012.29199](#) [In Persian]
- Saghafi, M., Faghani, M., Nonahal Nahr, A. A., & Bashiri Manesh, N. (2022). The Financial Reporting Quality, Managing the Tone of Annual Reports and Abnormal Audit Fee. Journal of Management Accounting and Auditing Knowledge, 11(44), 159-175. https://www.jmaak.ir/article_18514.html?lang=en [In Persian]
- Safarzadeh, M. H. , Asiaie, M. and Rezaiefar, Z. (2024). The Relationship between Chief Financial Officer (CFO) Characteristics and Financial Reporting Quality. Empirical Research in Accounting, 14(1), 89-114. [10.22051/JERA.2024.45331.3173](#) [In Persian]
- Taheri Abed, R. , Alinezhad Sarokolaei, M. and Faghani Makerani, K. (2018). Ability, CEOs's Financial Knowledge and Financial Reporting Transparency. Financial Accounting Knowledge, 5(2), 85-110. [10.30479/JFAK.2018.1440](#) [In Persian]
- Vaez, S. A., Arman, S. A., & Shaibeh, S. (2018). Accounting Information Quality and Unusual Audit Fees. Audit Knowledge. 18(73). 29-53. <http://danesh.dmk.ir/article-۲۰۶۷-۱-fa.html> [In Persian]